ԺԱՄ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 1739 — 13/26 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1909 — ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ — 12 ՀԷՍԱՊԻՆ, ԱՒՐԻ 1319 — ԺԱՄ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 1739

درعلیه غلطه ده (آره‌وك) غزته‌سی اداره‌خانه‌سنه

ՊՈԼԻՍ Ղալաթիա, Նորատունկեան Խան

Հոս առնուին բոլոր յօդուածներ
à la Direction du Journal "AREVELK„
Galata, CONSTANTINOPLE.

Նամակ կամ որեւէ գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

Ազգային, Գրական եւ Քաղաքական

20 ՓԱՐԱ ՄԱՐ.

20 ՓԱՐԱ ՄԱՐ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Տարեկան եւ գարնանային համար տարեկան	140	ղրշ.
» » » » վեցամսեայ	70	»
» » » » եռամսեայ	40	»
Օտար երկիրներու համար տարեկան	40	ֆրանկ
» » » » վեցամսեայ	20	»
Գրամի փոխարէն փոստի գրասենեակ,	115	

դուրսի գրամ 100 դրամի հաշուով։

Ոնոպակաս բոլոր տարի ծախքը բոլորովին կը վճարուին։

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն։

ՎԻԵՆՆԱՅԻ ՄԽԻԹԱՐԵԱՆՆԵՐԸ Ի ԲԱՆԿԱԼԲԻ

ՔԱՐՈԶԸ ՈՒ ՇՔԱՍԵՂԱՆԸ

Անիրաւ ըլլալու է մարդ հաւատալու համար թէ Բանկալբիի Մխիթարեանց կիրակի օրուան հանդէսին մէջ տեղի ունեցած միջոցէպը կանխորոշ ու նախահոգ կարգադրութեամբ պատրաստուած ըլլար։

Հեռեւապէս մեր մեղադրելի է Ներսէս վարդապետ Փալալեան անուն անձը իր այն օր ուտած քարոզին համար, վասն զի անիկա լեռվին կատարեալ ինչ որ իրեն թելադրած էր ընել իր մոլեռանդ և քիչ մը ալ տարօրինակ վարդապետի հոգին։ Այդպիսի հանդէսական գումարման մը ուրիշին օգուտ քաղելով «մոլորական» ցոյց տալ հայ եկեղեցին և հարուած մը ուղղել անոր զաւակներուն դէմի դալ, վերապահուած էր այն վարդապետին որուն միջնադարեան գաղափարները ու ղդայումները չմոռնցող ու չգիտցող ոչ մէկ մարդ կայ ոչ միայն Հայ Հռոմէական Նոյ ու մանաւանդ անոնց կողերին մէջ, որոնք թեւերու հարիւրաւոր անգամներ լսած են անոր համանման քարոզները, այլ և նոյնիսկ հայ հասարակութեան մէջ որուն անդամներէն շատերը յատկապէս հեռաքրքիր եղած են յանախ երթալ տեսնելու թէ իրօք մարդ էակ մը կա՞յ եղեր աշխարհի վրայ որ այնպիսի խօսքեր հանէ իր բերանէն և ունենայ ունկնդիրներ որ մինչև վերջ կարենան հանդուրժել լսելու ինքն իրմէ ելած անձի մը այդ անէծակեալ սնարտութիւնները։ Ուստի Գալէմքարեան և Մեսրոպեան վարդապետները իրաւունք ունին բոլոր պատասխանատուութիւնը Ներսէս վարդապետին վերագրելու, ինչպէս յայտարարեն են մեր Ս. Պատրիարքին, որպէս կը ծանուցանեն տեղական բոլոր օրգաններուն։ Զի իրենց յայտարարած են Ս. Պատրիարքին «երբոյս պատուիրած են իրեն որ ոչինչ մեծամասնութեան դէմ ելնէ բան չանէ»։

Բայց մենք չենք դարմանար ոչ արուած քարոզին և ոչ խօսող անձին վրայ, որովհետեւ տեսիլ իր մոլեռանդական թելադրութեան հետեւած է։

Այլ կը զարմանանք անոր համար թէ ինչ։ Մխիթարեան հարք թոյլատրեցին որ այդ տարօրինակ վարդապետը խօսք առնէ և հանդուրժեցին մինչ վերջը լսել այդ քարոզը Պատրիարքարանի պատուիրակներուն, Ռումմ. Պարդրդ անդամներուն, Հայ լրագրաց ներկայացուցիչներուն ու այլ անձնաւորութիւններուն ներկայութեան։ Եւ կը զարմանանք մանաւանդ անոր համար որ մերոյներու պաշտօնական ու ազգային Հայ անհատները՝ լսելով հանդերձ Հայ եկեղեցիին, Հայ կրօնքին, Հայ Գրականութեան և Հայ ազգութեան դէմ ուղղուած այդ հրապարակային ու հանդիսաւոր նախատինքն ու անարգանքը, չէին կրնար սակայն առանց վիրաւորելու Մխիթարեութիւնը և առանց բաւականին համար դայն պատասխանատու ճանչնալու ձեւ ուտելու ձգել մոլեռիլ ամբիոնէն եկեղեցիին ու վանականներուն։ Երբ անոնք, յօդուտ ազգին զանազան հաւատածներու բարւոք յարաբերութեան, տարբերյիս սիրտ ունեցան անարգեր կերպով ու անդգած ոգւով անցնել «լեռասեղ»ին շուրջը և մեծարուել անուշադիրներով ու ըմպելիքներով, արդէն ուզեցին հասկնալ թէ Ներսէս վարդապետին արեղրեղութեանց համար Մխիթարեութիւնը պատասխանատու չէին ուզեր ճանչնալ։ Ուրեմն ենք որ, ինչպէս արդէն այսօրուան ազգայիններուն մէջ հրատարակուած է, այս վերջինոյն վերմունքն ալ ամէն կերպով արդարացուց յետոյ իր կոչնականներուն այդ պատուերը ըմբռնումը և վեհանձն ներողամութիւնը։

Ըսենք ուրեմն.

Tout est bien qui finit bien.

Շ.

—)(113)(—

ԺՕՐԺ ՕՆԷ

ԿԵԱՆՔԻ ՊԱՅՔԱՐԸ

ՍԱՌԱ ԿՈՄՍՈՒՀԻՆ

ԺԷ

—Մանկ ըսէ՛, գոչեց Սառա յանկարծակիութեամբ, դուն միայն պախարակել գիտես։ Գիտես թէ ո՛րքան պայքարեցայ սրտս հետ՝ զայն սիրելէ առաջ։ Ամէն ինչ ըսի՝ անկէ հեռու մնալու համար։ Դիպուածը միշտ աչքերուս առջեւ դրաւ զայն։ Շատ դիմադրեցի, բայց ճակատագիրը ինչ ուելի զօրաւոր ըլլայ։ Բայց հիմա ամէն բան լմնցած է, կը պաշտեմ զայն և առանց անոր չեմ կրնար ապրիլ։ Շատ տառապեցայ, պէտք է որ հիմա քանի դանուի անկիւ և իմ ըլլայ բոլորովին։ Դուն չես գիտեր սիրելու յիմարութիւնը, դուն որ հանդարտ բնաւորութիւն մը ունիս և բանականութեամբ կը սիրես։ Իմ սիրոյս յանկարծութիւններս կ'հարեկեն քեզ ու հրէշային կը թուին։ Բայց առանք իմ կեանքիս սկզբունքն իսկ են։ Եթէ Բիէռէն հրաժարիմ, կը մեռնիմ։

Սառայի դէմքը այլայլած էր իր ունեցած ղգայութիւններէն և յուզումներէն։

—Աւելի կը նախընտրէք որ ուրիշները տառապին, ուրիշները մեռնին, պատասխանեց Պլանշ։ Ի՞նչ ահաւելի անձնասիրութիւն է ձերինը։ Այն ահաւելի դաս, զոր երէկ իրիկուն տուաք, ամէն բան չկուսաւորե՞ց մեր։ Ամէն զգացում կը զգուշանամ ձեզ ասելէ։ Ինչպէս դուք ինքներդ ասիք, ամէն բան ինձմէ կախեալ է։ Ամէն բան ինձմէ կախեալ է

թարկուի չափաւոր կուսակցութեան կողմէ և ամենասանձնեներն ալ անվստահութեամբ կը նային անոր։

—Մինչեւ հիմա կրօնական ասոր միութիւններ՝ այլերէն բաղկացած՝ արտօնութիւն խնդրած են՝ նոր օրէնքին արտմադրութեանց համաձայն։ Կինեթ կազմուած միութիւնները աւելի շատ թիւով արտօնութիւն կը խնդրեն, վասն զի անոնք այլերէն աւելի բազմաթիւ են և միւս կողմէ անոնց խնդրագիրներուն կցագրդութիւնը աւելի դիւրին է։ Շաբթէականները, որոնք ասրեակն մէկ միլիոն ֆր.-էն աւելի օգուտ մը ունին երկրին, կարելի է որ չհեռանան Ֆրանսայէն։ Այդ արդիւնքը ձեռք պիտի բերուի կրնողալի եպիսկոպոս մսնէնեէոր Հանրի դիմումներուն շնորհիւ Ֆրանսական կառավարութեան մօտ։ Այդ եկեղեցականը որ վերջերս տեսակցութիւն մը ունեցաւ Հանրապետութեան նախագահին և նախարարապետին հետ, յայտարարեր է թէ չատ գոհ մնացած է այդ տեսակցութիւններէն և յարեր է լրագրական թղթակցի մը։—«Տասնորդութիւնս կարելի եղածին չափ լաւ է։ Պ. Լուպէ և Պ. Վալդէք-Ռուսօ ոչ միայն բարեացակամութեամբ մտիկ ըրին իմ խնդիրքներուս, այլ նաեւ հասկցնել ուզեցին թէ երկուքն ալ բնաւ պատրաստ չընդդիմանան Շաբթէականներու Ֆրանսա մնալուն։ Այդ միութիւնը եթէ արտօնութիւն ուզէ, նպաստաւոր ընդունելութիւն մը պիտի գտնէ։» Արդէն նոյնը կ'երեւայ նաեւ այդ տեսակցութեան կէսպաշտօնական համառօտութենէն զոր նախարարութիւնը հաղորդեց լրագրներուն։ Կրօնական միութեանց խնդիրը արդէն նոր վիճաբանութեանց առարկայ պիտի ըլլայ Ֆրանսայի Խորհրդարանին մէջ։ Կէջօ արբան հարցաքննդումը պիտի ընէ, որով նախարարապետ Պ. Վալդէք-Ռուսօ առիթը պիտի ունենայ կատարելապէս զարգելու օրէնքին բոլոր հետեւանքները ընկերակցութեանց համար և կրօնական միութեանց նոր կացութիւնը՝ այդ օրէնքին բերմունքով։ Նախարարապետը եթէ օրէնքին հետեւանքները զարգէ, նոր բան մը ըսած պիտի չըլլայ, բայց եթէ նոր իրողութեանց՝ այսինքն միութեանց բանած ընթացքին և մասնաւոր պարագաներու մասին կառավարութեան որոշումներուն կամ հրահանգներուն վերայ խօսի, այն ատեն Պ. Վալդէք Ռուսոյի ըրած յայտարարութիւնները շահեկան պիտի ըլլան։

—Ռէքէլի քաղաքապետը Պ. Լոֆրան՝ ներքին գործոց նախարարին ու նախարարապետին մէկ հրամանագրով պաշտօնէն եղաւ սա պարագաներուն մէջ։— Ֆրանսայի արեւմտեան ռազմափոքձերուն ատեն Պրեսթը զրօվարը հայկերոյթ մը կու տար սարազէի սպաներուն։ Ռէքէլի քաղաքապետն ալ սեղանին կը մասնակցէր և բաղմած էր սարազէի երկու սպաներու միջեւ։ Քիչ մը հեռուն նստած էր պատերազմական նախարարութեան թիկնապահ Թարժ հարիւրապետը։ Պատերազմական նախարար Անարէ զրօվարին ժամանելէն քանի մը վայրկեան առաջ քաղաքապետը, իր քովի սարազէի սպային հետ Անարէ զրօվարին վրայ խօսեցաւ և լսելու աստիճան բարձր ձայնով մը ըսաւ.—«Ռէքէլի մէջ դիս ընտրողներէն չկայ մէկը որ ատանկականութիւն տայ այդ անպիտանին։» Թարժ հարիւրապետը որ զարմացած էր սարազէի սպաներուն առջեւ այդ խօսքերը լսելուն համար, պատասխանեց թէ քաղաքապետին ընտրողները ինքզինքին Ֆրանսայի համարելու իրաւունքը ունէին։ Քաղաքապետը ուզեց խօսքը չարունակել, բայց հարիւրապետը յարեց.—«Զեմ ներեր որ իմ ներկայութեանս նախատուի բանակին պատը»։

ՌՈՒՍԻՈՅ ԴԱՏԱԿԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐԸ

Ռուսիոյ դատական նախարարին յայտարարութիւնները։—Լա Էֆի Դեպոպեանխորհուրդը։—Պատժական համաժողով։—Թուլրոյ կոմսը։

Ռուսիոյ դատական նախարար Պ. Մուրաւիէվ որ Իտալիա կը գտնուի օգտակարութեան համար, իտալական Թրիպունալի իրաւաբանական Թերթին խմբագրապետին հետ տեսակցութիւն մը ունենալով ըսեր է թէ Լա Հէի խաղաղութեան դեսպանախորհուրդը, որուն ինքն ալ մասնակցեցաւ իբր ռուսական պատուիրակ, յուսալի է թէ գործնական արդիւնքի մը հասնի։ Նախ նուազ կարեւոր պարագաներէ պիտի սկսուի և յետոյ քիչ քիչ սա եզրակացութեան պիտի յանգին թէ պատերազմը վերջացնելու է՝ ինչ որ միշտ Ռուսիոյ կայսեր անձնական գաղափարը եղած է։ Նախարարը յարեր է.—«Կարգ մը գաղափարներ ամուլ կ'երեւան և նոյնիսկ հեգնութեան առիթ ալ ոչնչանալու երեւոյթը կ'ունենան, և սակայն չեն կրնար բոլորովին կորսուիլ, անգամ մը որ ճամբայ ելլեն, պէտք է որ տակաւ երթան և առաջ ալ կ'երթան հակառակ Զինու և Թրանսվալի պատերազմին, և նոյնիսկ ատոնց պատճառով։» Պ. Մուրաւիէվ յայտարարեր է թէ Նիքոլա կայսրը նաեւ կ'ուզէր բարենորոգել պատժական օրէնքներ, որուն համար 1902ին մեծ համաժողով մը պիտի գումարուի Բեռլինի մէջ։ Խօսակցութիւնը Թուլոյ կոմսին վերայ դառնալով Ռուսիոյ դատական նախարարը ըսեր է.—«Անշուշտ մեծ արժանիքի տէր մարդ մըն է, բայց չափէն աւելի գովուած է իր մարդասիրական հովերովը ու Բարիզի և մանաւանդ ամերիկայի հրատարակիչներուն ուէքլամներովը։ Միւս կը կրկնէ՝ Աւետարանին մէջ աւելի լաւ ու համառօտ կերպով զարգուած պատուէրները՝ քիչ մը ջուր խառնելով անոնց մէջ։

ԼՈՆՏՈՆԻ ՔԱՂԱՔԱՊԵՏԸ

Լորտ Բաղրամպեանին մեծապատիւ ընտրութիւնը։—Ոնվ պիտի ըլլայ Բաղրամպեան։—Սրբ Ձողէֆ Տիմտաալի վարած պաշտօնները։—Բաղրամպեանին տարեթուակը։

Լոնտոն, 13 սեպտ.—Լոնտոնի Լորտ քաղաքապետին հրաժարման և անոր յաջորդ մը ընտրելու թուականը կը մօտենայ։ Ինչպէս յայտնի է, Լորտ-քաղաքապետը տարին անգամ մը կը փոխուի և Կիլհոլի մէջ կ'ընտրուի Ս. Միքէլի տօնին օրը, այսինքն մէկ քանի օրէն։ Նոյ. 8ին երդումի արարողութիւնը կ'ընէ և յաջորդ օրը, հանդիսաւոր թափօրով, դատական պաշտօնատունը կ'երթայ իր յայտարարութիւնը ընելու դատական բարձրագոյն պաշտօնատարներու առջեւ։ Տասնհինգ օրէն Կիլհոլի մէջ, քաղաքապետական խորհրդականները երդում պիտի ընեն, Լորտ քաղաքապետին ընտրութիւնը պիտի կատարուի և յետոյ նախաճաշ մը պիտի արուի։ Ով պիտի ըլլայ նոր Լորտ-քաղաքապետը. դիւրին է գուշակել, քանի որ Լորտ-քաղաքապետին ընտրութիւնը ձեւակերպութիւն մըն է լոկ։ Ընտրողները, ամէն տարի, իրարու եռեւէ, իրենց քուէն կուտան այն քաղաքապետական պաշտօնեային որ երդումեան իրաւունք ունի։ Հետեւաբար, նորընտիր Լորտ-քաղաքապետը պիտի ըլլայ Սրբ Ձողէֆ Տիմտաալ, որ Խորհրդարանին մէջ ամէնէն երիտասարդ ներկայացուցիչն է մինչեւ քաղաքի։ Սեղանաւոր է և 1854ին ասպետ եղած է՝ դատաւորի պաշտօն վարած ատեն։ Նաև պետը եղած է նպարավաճառներու արհեստակցութեան։ Ատեն մը Անգլիոյ ազատարարներու ընկերութեան գանձապետ ըլլալէ յետոյ՝ հինգ տարի ալ մինչեւ քաղաքային արհեստակցութեան ներկայացուցիչ եղած է Լոնտոնի քաղաքապետական Խորհուրդին մէջ։ Նախաճաշը պիտի տրուի նպարավաճառներու արհեստակցութեան կեդրոնատեղիին մէջ, որ փառաւոր շէնք մըն է. 300 հրաւիրեալներ միայն ներկայ պիտի դանուին։ Լորտ քաղաքապետին տարեթուակն է 250 հազար ֆրանք։ Այս տարիւ հետաքրքրական է գիտնալ թէ Մինչեւ քաղաքին միւս պաշտօնեաները ո՛րքան թոշակ կ'առնեն։ Սենեկապետը՝ 50 հազար ֆր., տրքուենքի յինանսագետը 87,500, զինակիրը՝ 12,500, մուներակը՝ 8125, և.։

ՎԷՆԷՑՈՒԷԼԱ ԵՒ ԲՈԼՈՄԻԱ

Նեմանց։—Զօրավար Տավիլա վիրաւորուած։—Բոլոմպիայի ներքին կացութիւնը։—Շուտեան մը գրաւուած։—Բոլոմպիայի արտաքին զորոց պաշտօնատան յայտարարութիւնը։—Պատերազմ թէ՝ ոչ։

Թրինիթէ կղզին քոլոմպիական հիւպատոսը հեռագիր մը ստացած է, որուն համաձայն, զօրավար Տավիլայի հրամանին տակ գտնուող արշաւանքի բանակը, որ ըմբոստ Բոլոմպիացիներէ ու Վէնէսուէլիացիներէ կը բաղկանայ, դէպ ի Մարաքիպօ կը նահանջի անկարգութեամբ, Ռիո-Հաչայի և Բիւրատոյի մէջ կրած պարտութենէն յետոյ։ Զօրավար Տավիլա վիրաւորուեր է։

—Բոլոմպիոյ քաղաքական ներքին կացութիւնը վերայ որոշ լուր մը չկայ։ Ապստամբներուն պետ զօրավար Մարսելինօ Վէյէդ, որ երկար ատեն հանրաբանչ գտնուած է պահպանողականներուն հետ, հիմա իշխանութեան գլուխ անցնելով՝ իր աջակցութիւնը կը մերժէ կառավարութեան, ապստամբները զսպելու մասին։ Ապստամբները, Մակառէլա գետին վերայ գրաւեր են Սիսնեռոս լոգենաւը։ Շատ մը կէտերու վերայ վճռական մարտը ընդհատուեր է։

—Ուռչինկիէնի քոլոմպիական դեսպանը սա հեռագիրը ստացած է իր կառավարութեան արտաքին գործոց պաշտօնատանէն։—«Վէնէսուէլայի հետ պատերազմի բանուելու հեռանկարները ամէն օր կ'անհետանան։ Մենք չենք ուզեր պատերազմիլ Վէնէսուէլայի հետ, և հաւանաբար արշաւանքը անյաջողութեան պիտի մատնուի։ Կուժիրայի մէջ՝ արշաւողները պարտութեան մատնուեցան և Ռիո-Հաչան գրաւելու իրենց փորձը իր դէմքեւ ելաւ։ Լքուածորի սահմանագլուխը հանդարտ է։» Միւս կողմէ, Վէնէսուէլեան զօրավարապետ Պ. Սէպուլիւտա որ Բարիզ գացած է, Ֆրանսայի և Վէնէսուէլայի դիւանագիտական յարաբերութիւնները վերահաստատելու համար, կը վստահացնէ թէ պատերազմ չկայ, չի կրնար գոյութիւնունենալ Բոլոմպիացիներուն և Վէնէսուէլացիներուն միջեւ։ Բաղաքական պայքար մըն է որ կը մղուի, Վէնէսուէլայի, Էքուատորի և Նիքարագուայի մէջ իշխանութեան գլուխ գտնուող ազատական կուսակցութեանց ու Բոլոմպիայի կղերական վարչութեան միջեւ, որ մեկուսացած դիրք մը ունի հարաւ-ամերիկեան յանձնաժողովի ազգերուն մէջ։ Այդ պայքարը պիտի դադրի, երբ Բոլոմպիոյ կղերական վարչութիւնը իշնայ։ Կարելի չէ միջազգային պատերազմի մը հանգամանքը տալ այդ պայքարին, որ բնաւ չի ձգտիր երկրակալութեան, այլ իր նպատակն է ներքին խաղաղութիւն մը ապահովցնել և հարաւային Ամերիկայի յանձնաժողովութեան նպաստել։

ՌՈՒՍԻԱ

Կամաւոր նաւատորմ։—Նոր կարգադրութիւն։—Ռուսիոյ եւ Ծայրագոյն Արեւելքի միջեւ նաւագնացութիւն։

Օտարներէն կը հեռագրեն Թայմսի թէ Ռուսիոյ կամաւոր նաւատորմին տեսչական Խորհուրդը կը սահմանէ պայմանները այն նոր կարգադրութեան զոր քիչ առաջէն ալիսի ներկայացնէ Ռուսիոյ պետական Խորհուրդին։ 1892ին, ռուս կառավարութեան և կամաւոր նաւատորմին մէջ կնքուած կարգադրութեան համաձայն, որուն պայմանագիրն է տասը տարի, տարեկան 600,000 ռուպլիի նպաստ մը կը տրուի նոյն նաւատորմին՝ բայց տեսչական Խորհուրդին կողմէ գործադրուելիք կարգ մը պայմաններով, որոնց գլխաւորն է կամաւոր նաւատորմին տեսչական Խորհուրդին կողմէ ամէնէն շատ տարուան մէջ տարբերեցաց չորս յանձնաժողովներու լիներութիւնը։ Կը կարծուի թէ կնքուած այդ պայմանագրութիւնը պիտի վերանորոգուի, բայց պայմանները մեր տարբեր հիմերու վրայ։ Մինչեւ հիմա կամաւոր նաւատորմին նաւերուն տրուած նպաստին արդիւնքը եղաւ արգիլել ռուսական ուրիշ նաւատերերու մրցումը՝ ռուսական նաւահանգիստներու և Ծայրագոյն Արեւելքի նաւահանգիստներուն մէջ։ Նկատելով որ ռուս կառավարութիւնը որոշած է կարելի եղած ամէն միջոցներով աւելցնել իր առեւտրական շրջանաւերը, ընդհանրապէս կը կարծուի թէ նոր պայմանագրութեան պայմանները ինչ որ ալ ըլլան, ամէն պարագայի մէջ թոյլ պիտի տան ռուս նաւատերերուն մասնակցիլ վաճառականութեան մը որ չատ պիտի զարգանայ խիստ մօտաւոր ապագայի մէջ։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Գաղթականներու զինուորները։—Գերմանիոյ բերրի մը տարաբարկութիւնները։

Տոյչէ Բոլոնիայ Զայթունկի պահանջելով որ Գերմանիա աւելցնէ գաղթականներուն մէջ իր ունեցած զինուորները Թիւը, կ'ըսէ.—«Կարելի չէ աւելս ուշացնել գաղթականներուն մէջ մեր զինուորներուն Թիւին յաւելումը։ Բամբուրի համար այդ միջոցը արդէն սարսռազդեցիկ է։ Արեւելեան Ափրիկէի մէջ ալ անհրաժեշտ պիտի ըլլայ, երբ անգլիական երկաթուղիի գիծին շինութիւնը՝ մինչեւ Վիքթորիա–Նիանզա, աւարտի։ Նաեւ այդ կողմերը անգլիական ազդեցութեան աւելցնելովը Գերմանիոյ կողմէն սահմանագլուխը գծելու պարագան ան հրաժեշտ պիտի ըլլայ։ Թոկօ ալ պահակ զինուորներու պէտք պիտի ունենայ, վասն զի հոն սահման գծելու գործողութիւն մը կայ՝ անգլիական սահմանագիծերու կողմէ։ Զինուորներու Թիւը երբ աւելնայ, պէտք է դիւրանայ անոնց փոխադրութիւնը մէկ գաղթականէն միւսը։ Մեր խղճերուն հակառակող լրագիրները Քոլ ապահով ըլլան։ գաղթային բանակ մը չէ ուզածնիս։ Գաղթային այնքան ընդարձակ ստացուածքներ չունինք որ, այդ տեսակ բանակ մը իր գոյութեան պատճառները ունենայ, ինչպէս կան Անգլիոյ ստացուածքներուն մէջ։ Եւրոպական սէրուեանց հետ պատերազմի բաղդը գաղթականներուն մէջ չորոշուիր, այլ Եւրոպայի մէջ։ Զօրաւոր ըլլանք մեր ստացուածքին մէջ։ Ծայրագոյն Արեւելքի արշաւանքին պատմութիւնը ցոյց կու տայ մեզի թէ անդրծովեան չափաւորութիւններու համար ալ պատրաստ ենք։ Կորստեան չեն այն փորձառութիւնները զորս ստացանք Ծայրագոյն Արեւելքի արշաւանքին մէջ։ Գաղթական բանակի մը կազմութիւնը չէ որ կ'ուզենք, այլ մեր գաղթային զինուորներու Թիւին յաւելումը։»

ՆԱԻԱՑԻՆ ԱՐԿԱԾ

«Բոսպրա»ի նաւարեկութիւնը։—Նաւարեկեալները։—«Բոսպրա»ի ձեռն ու արագութիւնը։

Ինչպէս հեռագիրը ծանոյց, անգլիական Բոսպրա Թորփիլհալոծը Թինէն Բոթ-Թամուրի գացած ատեն, իրիկուան ժամը 5ին, ժայռի մը զարնուելով ընկղմեր է։ Իսկոյն քանի մը նաւակներ ծով իջուցուեր են, սակայն ծովը շատ յուզուած ըլլալով՝ նաւակներէն մին չրջեր ու մէջինները ծովը Թափելով խեղդուեր են։ Բոսպրայի մէջ գտնուող 79 հոգիէն 12ը միայն կրնան ազատիլ շնորհիւ Հարթինկիրքն շոգենաւին օգնութեան, որ զանոնք յետոյ Միաւորեալ ցամաք հաներ է։ Բոսպրա 1900ին ծով իջուցուած երկրորդ կապարեալգործեալ Թորփիլհալոծն էր Վիքերի ձեւով շինուած, որ վերջերս Օրինեի ժայռերուն զարնուելով խորտակուեցաւ։ Բոսպրա ընդհանրապէս չոգենաւերը հալածելու յատկացուած էր։ Նաւարեկեալ Թորփիլհալոծը 68 մէթր երկայնութիւն և լուրէն վեր 2.20 մէթր բարձրութիւն ունէր։ Մեքենաները, որոնց իւրաքանչիւրը երեք պատուակ ունէր, 12,000 ձիու ուժ ունէին. ժամը 35 հանգոյց արագութեամբ կ'ընթանար։

ՅԱԿՈԲ ՏԻԼԻՄԷԹԻՆԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ.

Կ. Պոլիս, Մահմատ Փաշայի Էլչիին, թիւ 271

Վաճառատան մէջ կը ծախուին հարսնիքի համար ամէն տեսակ շաքարեղէններ և ըմպելիներ, ինչպէս նաեւ երեկոյթներու և անուան տօնախմբութեան օրերու համար տեսակ տեսակ շաքարներ և ըմպելիներ։

Անուշեղէններու յատուկ գործարան մը ալ ունենալով վաճառատունս, յանձնարարուած անոյշները և զանազան շաքարեղէնները մեծ ուշադրութեամբ կը պատրաստուին։ Վաճառատան մէջ կը գտնուի նաեւ Ֆոնտան և ուրիշ տեսակ շաքարներու ճոխ մթերք մը։

Գաւառներէ եղած յանձնարարութիւններ փութով կը կատարուին։ Գիները շատ ժամանակ են։ 25—104

ԵՌՐԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.—Գոնեայի նահանգին Գոչհիսար գաւառակին գայմագամ անուանուեցաւ Էգինէի գայմագամ Իսմայիլ Հազգը պէյ, որուն յաջորդեց Գոչհիսարի գայմագամ Ալի էֆ.։

—Սանէի ասիճան արուեցաւ կայսրանձնական Գանձուն ծառայ և փայտամատակարարող Բարի աղաղաէ Հիւսէին պէյի։

—Առաջին կարգի Մէճիտիէ պատուանշան արուեցաւ Սպանիոյ եկեղեցական նախարարութեան խորհրդական տոն Պէրնարտօ Սակասթրայի և երկրագործական ընդհանուր անօրէն տոն Միքէլ Մանուէլ Կոմէնասկիւրայի։ Երկրորդ կարգի Օսմանիէ՝ Իրէքի (Գ-սով) կառավարիչ ու հրամանատար Ալի փաշայի։ Երրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Ե. զօրաբանակին (Սուրիա) ընդհանուր պէտքերու նախագահ Ալի Բիզա փաշայի։ Չորրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ վաճառական Նիքոլայի Բանթաշոբուլօ էֆ.։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԶԵԿՈՒՑՈՒՄ.—«Երբէկ իրիկուն, չորեքշաբթի, Եգիպտոսի Խիվ Բարդ. Ապպաս Հիլմի փաշա կայս. պալատ հրաւիրելով, պարեւ ունեցաւ ներկայ գտնուելու արուած կայս. հայկերոյթի մը և արժանացաւ կայս. մեծարանաց։»

ՆՈՐ ՇԲԱԴՐԱՄ.—Ինչպէս ծանուցինք, Վեհ. Սուլթանը հրամայած է «Մէճիտիէ Միաւլեսաը» անուն չբաղդամ մը հաստատել։ Պաշտօնական Զեկոյց մը կը ծանուցանէ թէ այդ չբաղդամը որուն ծախքը կայս. անձնական Գանձէն պիտի վճարուի, պիտի տրուի դիւանագիտական ու քաղաքային բարձրագոյն վարժարաններէն առաջին ու երկրորդ վկայական ստացողներուն։ Այդ չբաղդամին համար կանոնագիր մըն ալ պատրաստուած է, որուն համաձայն այդ չբաղդամը ոսկեայ ու արծաթէ պիտի ըլլայ։ Ոսկեայ պիտի արուի առաջին վկայական ստացողին և արծաթէն ալ երկրորդ ստացողին։ Շաբաթամը կուրծքին ալ կողմը պիտի կախուի կոմակէ մը։ Շաբաթամին մէկ կողմը գրուած պիտի ըլլայ ստացողին ո՛ր վարժարանէն և ո՛ր Թուականով եւեռ ըլլալը և միւս կողմն ալ ստացողին անունը և սա պարբերութիւնը թէ անոր ջանքերը կայս. գնահատած արժանացած ըլլալուն համար շնորհուած է։ Այդ չբաղդամը, երբ տէրը մեռնի, ո՛րիւր չի կրնար գործածել, միայն թէ պահելու համար ժառանգորդներուն պիտի փոխանցուի։

ԵԳԻՊՏՈՍԻ Խիվ Ապպաս Հիլմի փաշա, ինչպէս կ'երեւայ Պաշտօնական Զեկոյցէն, երէկ իրիկուն կայս. պալատ գընաց և ներկայ գտնուեցաւ կայս. հայկերոյթի մը որ կը տրուէր Աղեքսանդրիա ուղեւորելուն առթիւ։ Խիվը, հիւրասիրեալ Հիւսնի փաշայի հետ, Զուլաֆարի իր ծովվերեկայ ապարանքէն Իհնիկեր շոգենաւակով Տոլմա Պաղչէ հասաւ ժամ 11 ուկէսին, անկէ պալատական կառքերով գնաց կայս. պալատ։ Կայս. հայկերոյթը աւարտելէն ետքը, Խիվը պատիւ ունեցաւ Վեհ. Սուլթանին ներկայանալու և իր հպատակութեան զգացմանց հաստատելու ու հրաժեշտի ողջոյնները մատոյց։ Ապպաս Հիլմի փաշա, կայս. մեծարանաց արժանանալէ ետքը, ժամ 2ին պալատական կառքերով Տոլմա Պաղչէ իջաւ և անկէ Իհնիկեր շոգեմակոյկով էյ-Մահրուսա գրօսանաւը գնաց և գիշերը նոյն շոգենաւը մնաց։ Այսօր ալ իր կնոջը հետ Աղեքսանդրիա կ'ուղեւորի նոյն գրօսանաւով։

—Խիվը, երէկ, Պէյգէր գնաց իր մօրը ապարանքը, և Կ. Պոլսէն մեկնելուն առթիւ հրաժեշտ տուաւ։

—Եգիպտոսի Խիվը, յառաջիկայ ձմեռ, պիտի այցելէ Ասուանի մեծ ջրամբարները և Նեղոսի ճամբով Ուսաի Հալֆա պիտի երթայ, ուր նաեւ պիտի այցելէ զինուորական բանակատեղիը և վարչական զանազան ճիւղերը։ Խիվը նախ Ուսաի Հալֆայէն շոգեկառքով Տոնկոլա պիտի երթայ և հոն իր ներկայութիւնը պիտի ընծայուի իւէյմերը, չէյխերը ու երեւելիները։ յետոյ Պէրգէր ու Խարթում պիտի երթայ, ուր զինուորները աշքէն անցնելէ վերջը ընդունելութիւն մը պիտի կատարէ։ Այդ օրը Խարթումի մէջ մեծ խրախճանութիւններ ու տաղաներու դրամական զարգեներ պիտի բաշխուին։ Կ'ըսուի թէ Խիվը Խարթումէն պիտի երթայ Ուսա Մէնէնէ, կառոյցներու վրայ, և էլ-Տուէմ, Սաֆանակ Նեղոսի վրայ, որ Բոլոսֆանի գեղատային գլխաւոր նաւահանգիստն է։ Խարթումը յունուարի սկիզբները Գահիրէէն ճամբայ պիտի ելլէ այդ ուղեւորութիւնը կատարելու համար։

ԿՐՕՆԱԿԱՆ ՈՒՍԱՆՈՂՆԵՐ.—Վեհ. Սուլթանը, երէկ ալ, Պայազիտի մզկիթին մէջ կրօնական ուսուցիչներու և վկայական ստացող ուսանողներու Լիւգաթի ոսկի ու արծաթ շքաղրամներ և դրամական պարգեւներ շնորհեց, զորս տարին սենեկապետ Ցարգ պէյ ու հրդեանակիր գնդապետ Թահիր պէյ։ Թէ՛ ուսուցիչները և թէ ուսանողները երախտագիտական ուղերձ մը մատուցին յոտ կայս. Գահոյքի։

ՋԵՐԱԿԱԼՄԱՆ ՀՐԱՄԱՆԱԳԻՐ.—Կ. Պոլսոյ վերաբնակիչ ատեանին ընդհանուր դատախազութեան մէկ պաշտօնագիրը կը ծանուցանէ թէ Տոլոնեայի Եակոբ ու եղբայրը Սուսուփ որոնք իրենց խռովարարական կարգ մը արարքներուն համար Ատանայի նահանգը աքսորուած էին, վերջերս Ցունաստան փախեր են։ Ատոնք դիմումներ պատճառական օրէնքին արամադրութեանց համաձայն իրենց ուղարկած ամբաստանութեան եղեռնագործ ամբաստանուած են՝ եղեռնագործ ատեանին տալու դատուելու համար։ Պաշտօնագիրը կը ծանուցանէ դատական-ոստիկանական բոլոր պաշտօնեաներուն որ այդ անձերը ուր որ տեսնեն, ձերբակալեն ու յանձնեն նոյն դատարանին բանտը։

ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆՈՒԹԵՆԻ ՎՏԱՐՈՒԱԾ.—Պէրութի դաւառական Թերթը կ'ըսէ թէ տեղւոյն հիւանդանոցին դեղագործներէն տեղական Տիմիթրի էֆ. Փրանսական չոգենաւով Եւրոպա փախեր է։ Զինուորական օրէնքը կը արամադրէ որ առանց արտօնութեան օսմ. սահմանագլուխը անցնող հրամանատարները ու սպաները զինուորական ասպարէզէն վտարուին և երեքէն մինչեւ վեց ամսուան բանտարկութեան դատապարտուին։ Բատ այնմ որոշուած է որ այդ անձը եթէ ձեռք անցուի, ունեցած վկայականը եռ ատնուի, որպէս զի օսմ. երկիրներուն մէջ էլ կրնայ իր արհեստը գործադրել։ Նաեւ ունեցած պատուանշանները ու շքանշանները եռ ատնուին, վեց ամսուան բանտարկութեան դատապարտուելէ ետքը։ Այդ որոշումները վաւերացած են կայս. Իրատով։

ԲԱՒԼԻ ՍԹԷՖԱՆՈՎԻՉԻ ԿՏԱԿԸ.—Բեօքեր Լոյս Կ. Պոլսէն տեղեկութիւն առած է թէ Բաւլի Սթէֆանովիչ Թեաւլիոյ մէջ ունեցած իր ստացուածքները՝ թրք. հարիւր հազար օսմ. ոսկիի արժողութեամբ՝ կտակեր է հեռէն կառավարութեան՝ պայմանով որ անոնց հասոյթը յատկանայ Թուրքիա դանուող օրթոտոքս կղերին և Ցունաց Պատրիարքարանին վիճակին բարեգործութեան։

ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ Ֆէրմանատ իշխանը, առջի օրը, Սոֆիա ժամանեց։

ԱՆՑԱԳԻՐՆԵՐԸ.—Զեռնհաս պաշտօնարանը, կ'ըսէ Սեռվեր, նորէն ծանոյց ամէն կողմ թէ առանց անցագրի եկող անձերէն պէտք է իրրև առաջնակարգ գանձել՝ անցագրի մը համար վճարուելիք գումարին կրկինը։ Նաեւ թէ քաղաքային դատարանները, որոնք մինչեւ հիմա ինքզինքնին անձեռնհաս կը նկատէին այդ տեսակ խնդիրներու համար, պէտք է նկատողութեան առնեն այդ տարիւ ծագած դատերը և ի հարկին բանտարկութեան դատապարտեն ամբաստանները։

ԵԼՄՏԱԿԱՆ նախարարութեան բոլոր պաշտօնեաները, երէկ, շարաթական վճարում մը ստացան՝ իրրեւ առ հաշիւ իրենց թոշակներուն։

ՆԱՀԱՆԳՆԵՐՈՒՆ ընդհանուր վարչութեան հրահանգին համաձայն, քանի մը նահանգներու մէջ նախկին քննութեան մարմիններ հաստատուեցան։

ԽԱՀԻՒԻ գիները շատ բանուած են Եւրոպական հրապարակներու վրայ։

ԹՐՔՈՒՀԻՆԵՐՈՒ ԱՐԴՈՒՆՁԱՐԴ.—Մայիւմաթ հեռաւեալը կը գրէ.—«Հանութեամբ կը տեսնենք թէ ոստիկանութեան նախարարութիւնը, քանի մը թրքուհիներու արդուզարդին նկատմամբ մեր գրածներուն վրայ՝ թէ հակառակ են կրօնական ու ազգային բարքերու, Մարիգիլդի մէջ ոստիկանութեան գոմիսէրի մը ու ոստիկանի մը պաշտօն յանձներ է այդ մասին հարկ եղածը ընելու համար։ Ըսողներ կան թէ Մարիգիլդի պաշտօնատարներէն ոմանք մինչեւ ձեռք առեր են եղեր հակառակելու ոստիկանութեան հսկողութեանը։ Այդ պաշտօնատարներու ընթացքը շատ տարօրինակ է, մանաւանդ այն պատճառով որ ոստիկանութիւնը հանրային բարոյականութեան տարամարդած մինչեւ պիտի գործադրէ։»

ՊՈՒԼԱՍ.—Բէրլէրէի ոստիկաններուն և Պիղտի հրկիզեալներուն համար կատարուած հանգանակութեան գումարը հասաւ 42,904 դրուշի։ Նուիրատուներու ցանկին մէջ կան կիւլպէնկեան Պարիկ էֆ. 300 դրուշ, Յակոբեան էֆ. և որդի 200, Նշանեան եղբարք, Շահպազեան Եղիա էֆ., Թոքաթլեան Մկրտիչ էֆ., տպարանատէր Սէրվիչէն էֆ., Հանեսեան Թադէոս էֆ. ու Դարամանեան էֆ.՝ հարիւրական դրուշ և Լսանան Յակոբ էֆ. վճռուն։

ՆԵՐԲԻՆ գործոց նախարարութիւնը, Տալգարական Տնօրէնութեան մէկ տեղեկագիրին վրայ, հրահանգ ղրկեց գաւառները որ նահանգներու մէջ հաստատուած պաշտօնական ու ոչ պաշտօնական ամէն տեսակ լրագիրներէն և տեղեկագիրներէն քանի մը օրինակներ անմիջապէս ղրկուին Տալգարական Տնօրէնութեան, ինչպէս կը պատմագրէ օրէնքը։

ՀԱՆՐԱՅԻՆ ԱՌՈՒՂԱՊԱՀՈՒԹԵԱՆ յանձնաժողովը երէկ ալ գումարուեցաւ քաղաքապետ Ըրզան փաշայի նախագահութեամբ և մինչեւ ուշ ժամանակ խորհրդակցութիւններ կատարեց։ Ներկայ էր նաեւ տոքթ. Պիչ։

—Կրթական նախարարութիւնը գրեց քաղաքապետութեան որ Պալաթու թաղին հրէական վարժարաններու մէջ աշակերտներու համախմբումը արգիլուի և աշակերտները ուրիշ չենքեր փոխադրուին։

—Զինարանին առողջապահական քննիչները ծովը Եռաբլ ատին Տէպէ Աղաճէն Կ. Պոլիս բերուած 350 օխայի չափ դանազան ձուկեր՝ հոտած ըլլալնուն համար։

—Եէտի Գուլէի մէջ երէկ պատրաստելու տեղ մը որ նախապէս արգիլուած էր, նորէն բացուած ըլլալով, քաղաքապետական Խորհուրդը որոշեց օրէնքին տրամադրութեանը ենթարկել անոր տէրը, վասն զի թէեւ պատրաստած երշիկները ալեսակաբ բան մը չեն պարունակեր, սակայն օրէնքին անսասալով ատանց արտօնութեան երշիկի պատրաստութեան ձեռնարկած է։

—Թաղապետական Բ. չրջանակին մէջ մինչեւ հիմա 283 սրճարաններու, քաղինոներու, ճաշարաններու և գինետուներու մէջ ծորակ ունեցող ամաններ դրուած են՝ գաւաթները, պնակները և այլն անոնց միջոցաւ մաքրելու համար։

—Թաղապետական նոյն չրջանակը որդիլեց կարգ մը անձերու լէմոնատ ծախելը, վասն զի քնութեամբ հաստատուեր է որ այդ լէմոնատները չաքարով և կարգ մը դեղերով չինուած ու ճէնէրի հունաւով դեղերի ներկուած են։

ԱՇՏԱՐԵՒԻ երկաթուղիի Ընկերութիւնը մտադիր է մեզ մը հիմնել մինչեւ Այասուլուկ։ Սամսոնի լրագիրները կ'ըսեն թէ այդ ճեղը պիտի դիւրացնէ Սամսունիոյ Իզմիր երթեւեկելը և մեծագոյն մեծ օգուտ պիտի ունենայ Իզմիրի վաճառականութեան։

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ դեսպան, Պ. Էյլիսման երէկ, արձակուրդով մեկնեցաւ Կ. Պոլսէն։

ԳԱՂԹԱԿԱՆՆԵՐԸ.—Ներքին գործոց նախարարութիւնը հրահանգ տուաւ էնկիւրիի կուսակալութեան որ հոն ղրկուած գաղթականներուն բնակութիւն հատատել տրուի՝ ձմեռը վրայ չհասած։

ԿԻՒԼԻԱՆԷՒ ախտաբանական հիւանդանոցին անօրէն գերմանացի Ռիսէր էֆ.ի համար թէեւ ըսուեցաւ որ հրաժարած է, սակայն Լ. Հերքլէս կը հերքէ այդ լուրը և կ'ըսէ թէ Ռիսէր էֆ. կատարելապէս առողջացած է և հոկտեմբերի սկիզբները Կ. Պոլիս պիտի գայ՝ իր պաշտօնը չարունակելու։

ՓՈՂԵՐԱՆՈՑԻՆ մէջ կատարուած երեք հարիւր ոսկիանոց պանքոմներու գողութեան մասին, ինչպէս երէկ ծանուցինք, քննութիւնները առաջ կը տարուին։ Պաղչէ Գարուէն լուսայարփոր Իսաք, առջի օրը, Փողերանոցը երթալով արկղակին կը ներկայանայ երեք հարիւր ոսկիի զարդի ո

Ազգային Լուրեր

Վեհ. Սուլթանը դարձեալ բարեհաճեցաւ, երեքշաբթի օրը, սենեկապետ Ֆոիզ պէյը ու պալատական բժիշկ Իպրահիմ պէյը ղրկելով Տաճան Բարձր. Յարութիւն փաշայի ապարանքը, անոր որպիսութիւնը հարցնել և առողջական վիճակին վրայ տեղեկութիւն առնել տալ։

—Վսեմ. Պ. Կարապետ Եղեանց երէկ Մեծ-Կղզի երթալով այցելութիւն տուաւ Վսեմ. Նորատունկեան Դ-բրիչ էֆ.-ին։ Այս այցելութեան ներկայ էր Բերայի Աւագերէց Տ. Մկրտան հայրն ալ։

—Ինչպէս երէկ եղեսպայի թղթակցութեամբ Արեւելք ծանուցած էր Տ. Անանիա վարդապետի առաջնորդութեան ընտրութիւնը, նոյնիմաստ տեղեկագիր մը ալ երէկ հասած է Պատրիարքարան։

—Իզմիրի մեր թղթակիցը կը հաղորդէ մեզ թէ Գաւառական Ժողովի անդամներէն 4-5 հոգի բողոքագիր մը պիտի յղեն Ազգ. Կեդրոնական Վարչութեան, տեղւոյն թեմական գործերու շուրջը դարձող զեղծումներուն մասին։ Եթէ Ազգ. Կեդր. Վարչութիւնը արդար տեսչութիւն մը չընէ, նորէն ծնունդ պիտի առնեն այն վէճերը, որոնք 10 12 տարիէ ի վեր մոռցուած էին Առաջնորդարանի մէջ։

—Բալէյի մեր թղթակիցը կը գրէ մեզ օգոստոս 21 թուականով. «Սմոյա 16ին Խնդրակատարի որբանոցի տարեկան հարցասխնութիւնն ալ սկսան և տեւեցին չորս օր. 17ին ու 19ին հրապարակային էին և բաւական բազմութիւն կար։ Այս առթիւ լաւագոյնս սրամ կը ծանուցանենք որ Գուլյումեան էֆ.-ն բարեհաճած է որբանոցին նուիրել հինգ օսմ. ոսկի, այդ դումարին վրայ ալ հանդանակութիւն բացուելով քսան ոսկւոյ դումար մը գոյացած է։

«—Խառն Ժողովը՝ նախորդ շաբթու ի նիստ գումարուելաւ, սոսկ նիւթ և օրակարգի խնդիր ունենալով Միացվարժարանաց յարաբերութեան խնդիրը։ կը լսենք որ Խառն Ժողովը լսելէ յետոյ Ռուսում. Խորհրդոյ համարատուութիւնը՝ նախորդ չրջանի պակասէի մասին, յանձնարարած ու երաշխաւորած է արդի տարեշրջանի յարաբերութիւնն ալ։ չգիտենք սակայն, ինչո՞ւ Ռուսում. Խորհրդոյ երկու անդամները հրաժարականին մատուցեր են, որոնք անհարկի և դժուար նկատուելու մէկէ աւելի պատճառները ունին։

«—Վաղը՝ ի նիստ հրաւիրուած է Ռուսումնական Խորհուրդը։ Վերջնական անորոշութիւններ պիտի ըլլան դպրոցներու մասին։ գոհունակ սրտով պիտի տեսնենք թէ բարեացակամ տրամադրութիւնն եթէ գոյութիւն ունենան և պատուական անուրջներու շուրջը չդառնան։

«—Վիճակիս Առաջնորդ Տ. Եղիշէ վարդապետը՝ կրօնական տեսակէտով բացառիկ չնորհաց արժանացած էր հպիսկոպոսական։ կայսերական չնորհն ալ կը պատուէր իր գնահատելի ծառայութիւնները առ կրօն, առ ազգ և առ կայսերական մեծագոր աէրութիւն։ կը չնորհաւորենք ղինքը։ Նորին Գերազանցութիւնը՝ Թող բարեհաճի ընդունիլ նիլ Նարգիսի բարեմաղթութիւնները ալ, որ սրտանց բարեացակամ տրամադրութիւններ տածած էր իր նկատմամբ։ հոկտեմբերից բարձմամբ ու սկզբունքներու յաւէտ պաշտպանութեամբ, հանգաղ կը բարեմաղթեմ որ իր գնահատելի ծառայութիւններով աէրութեան, ազգին ու կրօնին հաւատարիմ սպասարկուն, պատուելի ու մեծարուի։ Արդէն Սրբազան Պատրիարք Հօր հեռագիրն ուներաց Նորին Գերազանցութեան Օսմանիէ պատուանշանի Գ. աստիճանի արժանանալուն բերկրաբէր լուրը։ այս առթիւ Բաղիշէցին ինքզինք երանաւորած կը զգայ առ իր սիրելեալ Վեհափառն։ կը փութայ յայտնելու երանաւորած զգացումները յուսս կայսերական Գահոյքէ և կը չնորհաւորէ վարդապետ Զիլինկիրեանը, իբրեւ ազգայ և. պիսկոպոս-առաջնորդ Բաղէշի Թեմին։

«—Վեհ. Սուլթան Ապտ-իլ Համիտ Բ. կայսեր գահակալութեան 26 ամեայ տարեդարձի առթիւ ողջոյնքաղաքն ու քաղաքային փութացած էր իր գոհունակ տրամադրութիւնը ու հաւատարի հպատակութեան ազնիւ ու վսեմ զգացմունքները կատարել։ ցուցադրելով իր զգայմանց արտայայտութիւններն՝ սրտաջիր ու արդէն բարեմաղթութիւններու, լուսավառութեանց, հրթիռներու և հրախաղութեանց միջեւ։ Մինչդերեն՝ Վսեմ. Կուսակալն ընդունեց պաշտօնական այցելութիւնները, զինուորական նուագածուներու խումբն երգեց Համիտիէ քայլերգն ու կարներ։ Քաղաքապետութեան ապարանքը, Վսեմ. Կուսակալի, օգնականն Սմբատ էֆէնտի Տ. Նէրսէսեանի, նայիպի, իւլէմաներու, զինուորական բնակարաններու, Ազգ. Առաջնորդարանի և Կեդր. վարժարանի, հուսկ ուրեմն պաշտօնական ու անպաշտօն անձնաւորութեանց չէնքերը լուսով ողողուած չէնքեր դարձած էին։ ամէն ուրեք «Փառք՝ չոգ եռաշ» աղաղակն կը լսուէր ու արձագանգ կուտար սրտերու մէջ։ Թագաւորությունը, դպրոցներու չէնքերը, միներէներն և ակեղեցիներն ալ ոչ նուազ լուսաւորդուած էին։

«—Վսեմ. կուսակալը՝ իր հայրական հոգածութեամբ, երկու օր առաջ տեղէն բացակայեցաւ, վիճակային գործերու դիւրութեան և հանգստութեան համար։

«—Աղչկանց գորգագործութեան վարժարանը՝ արձակուրդը լրացուցած ըլլալուն, վերաբացուեցաւ։

—Բաբերդէն կը գրեն մեզ օգոստ. 26 թուականով. «Վիճակիս Գաւառ. Վարչութեան Խառն Ժողովը զբաղած է այս օրերս Ս. Պատրիարքին մէկ հրամանագրով ի մասին քաղաքիս երկու վարժարանաց միացման գործին։ Առաջն. Տեղապ հին և ճիկրաչէն թաղի ազգայիններէն Սիմոնեան Սիմոնի միջեւ կեցած վէճին և կալուածոց հասոյթներէն նոյն պարոնին 100 լիրայի գումար մը խրած ըլլալուն առթիւ քննութիւն մը պիտի կատարէ։ Այս խնդիրը յայտնած էին քաղաքիս վեց թաղերէն հինգին մխիթարները, որոնցմէ մէկը բնականաբար չգիտի մասնակցէր, ճիկրաչէնի մխիթարը և Սիմոնի հօրեղբայրը ըլլալուն համար, և որ նախորդ Քաղաքական Ժողովոյ անդամ գտնուած ժամանակ՝ ձանձրանալով այդ հաշուական խնդրէն կամային հեռացաւ պաշտօնի գլխէն։ Մխիթարները հանրագրութեամբ մը ներկայացուցած էին խնդիրը Ս. Պատրիարքին և խնդրած էին դպրոցներու մատակարարութեան միացումը, անոր համար որ բաժանումը առիթ տուած է դրամական կորուստի և յամառ հաճոյից գոհացման։ Խառն Ժողովը մանրազնին և. անաչառ քննութիւն մը կատարելով՝ ճշմարտութիւնը երեւան բերած և տասներեքամեայ հաշուեցուցակով մը մատուցած է առ Ն. Սրբազնութիւն՝ որ կը պահանջէր իր հրամանագրով։ Եւ որովհետեւ Խառն Ժողովը երկու հարիւր քսան մը լիրայի հաշիւ մէջ կը բերէ, ինչ որ մխիթարները ենթադրաբար հարիւր ներկայացուցած էին, իրրեւ ազգային անհամ հեռաքայքիր եղանք ձեռք բերել պատրաստուած ցուցակը։ որ հետեւեալն է։

ՄՈՒՏՔ	Ղրս.
1889 – 1895 տարւոյն վերջը կալուածոց հասոյթ	49200
1889 95 տարւոյն վերջը բանկալի հասոյթ	7000
1891 – 94 տարւոյն վերջը թոշակաւոր աշակերտներէ	6000
1896, 97, 99, 900, 901 տարիներու կալուածներէն, եկեղեցիէն և թոշակներէ	41826 3/4
	104026 3/4

Խառն Ժողովը այս տեղեկութիւնները քաղած է երկու հաշուեցուցակներէ որոնց մէկը կորսուած կը համարուէր յաչս Ճիկրաչէնցոց։

ԵԼՔ	Ղրս.
Վճարեալ պարբերաբար տասներկու պաշտօնէից 89 – 95ի վերջ	25751
Վճարեալ պարբերաբար յաջորդող պաշտօնէից 1896 – 1901 վերջ	39676 1/4
Դպրոցի վերաշինութեան և այլ նորոգութեանց եւն. ծախք	18000
	83,427 1/4

Այս գումարը, զեղչելով մուտքի գումարէն քսան հազար հինգ հարիւր իննսուն և ինը ղրշ. և քսան փարայ կը մնայ, Սիմոնի գլխաւորութեամբ ոմանց ձեռքերու առակ (ըստ մեր կարծեաց), այլ պահանջողները Սիմոնի օձիքէն բռնած են։ Այս մասին ուրիշ առթիւ ընդարձակ գրելու մատիր ըլլալով, առ այժմ այսչափով կը բաւականանանք։»

—Թէեւ երկու շաբաթէ ի վեր ոչ կրօնական Ժողով և ոչ Նպաստից Ծառայողական գումարում չեն, բայց նպաստընկալ տեղէն կարօտութեան գրեր հասած են Պատրիարքարան։

—Տ. Պետրոս Բիւզանդեան Գերապայծառ, որ Հռոմայ մէջ Կ. Պոլսոյ պատրիարքական փոխանորդն է, երկուշաբթի օր մայրաքաղաքս հասնելով Պատրիարքարան իջած է։ Ցիչեալ Գերապայծառին ընդառաջ գացած էին հայ հռոմէական ազգայիններէն վարդապետներ և քահանաներ։ Գիտունեան Գերապայծառ, Պատրիարքարան հասնելով Էմմանուէլեան Պատրիարքին հետ տեսակցութիւն մը ունեցաւ։

—Իտալական նորընտիր դեսպանը առաջի օր Հայ-Հռոմէականաց Պատրիարքարանը երթալով, Տ. Էմմանուէլեան Պատրիարքին հետ տեսակցութիւն մը ունեցաւ, սոյն տեսակցութեան ներկայ էր նաև Տ. Աւետիս Արքեպ. Աշտիարեան։

—Վիէննայի Մխիթարեան Միաբանութիւնը հեռաւորը ղրկած է մեզ հրատարակութեան խնդրանօք և զոր սիրով կը հիւրընկալենք մեր էջերուն մէջ։ իբր վերջապէս ազգ միջազգի մը որ կ'երբեւ թէ մեր Հռոմէականաց արենակիցներուն ալ նոյնքան ցաւ պատճառած է որքան մեզ։ Արդէն առաջին ազգը չէ որ Եկեղեցւոյ ազէա կամ սխմար պաշտօնեաներ այս կամ այն հասարակութեան և նոյն իսկ համարիւն յարաբերութեանց միջեւ գժտութեան սերմ կը ցանեն։ Բայց երբ քրիստոնէական ճշմարիտ ոգին և քաղաքական, մանաւանդ քաղաքավարական սկզբունքներ հաւատարէս կ'ոգեւորեն այդ պատակութեանց առաջիկայ եղող ժողովուրդները, սխալ հասկացողութիւնը շուտ կ'անհետանայ և ձեռքերու եղբայրական անկեղծ սեղմումի մը մէջ, կը մոռցուի ամէն բան բաց ի ապիկար ու ազէա պաշտօնեան, որ ընդհանուր հակակրութեան զգացմանց մէջ իսկ կը գտնէ իր արդար պատիժը։

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ

Ներկայիս կը յայտնենք մեր խորին չնորհակալութիւնը այն ամէն բարձրաստիճան եկեղեցական Հարց, Ազգ. և Ռուսմնական Վարչութեանց, Մեծապատիւ աշխարհականաց, Ազգային Թերթերու յարգելի խմբագրութեանց և մեր նախկին աշակերտաց, որոնք. ամսոյս 9ին վանատան մէջ կատարուած Մխիթարեան միաբանութեան 200րդ տարեդարձի հանդիսին անձամբ կամ ներկայացուցիչներով մասնակից ըլլալով՝ հանեցան իրենց թանկագին համակրանքը ցուցնել միաբանութեան։ Պարաք կը համարինք առանձին չնորհակալութիւն յայտնել Մեծապատիւ Մկրտիչ էֆէնտի Թօպալեանի և մեր վարժարանին Մեծապատիւ նախկին աշակերտաց՝ որոնք հանդիսին առթիւ հանդիսականաց արամադրութեան տակ դրուած չքասեղանը (buffet) նուէր ըրած էին։ Մեզի ցոյց տրուած սրտաբուխ համակրանաց, և թէ՛ հանդիսադրաց և թէ՛ հանդիսականաց թանկագին ուրախութեանն եթէ բուռն ցաւ մը եկաւ խառնուելու յանկնկալս և հակառակ մեր զգուշութեանց, ցանկալի էր որ նոյն ազնիւ համակրանաց մէջ պաշտաճօրէն խեղդուած ըլլար այն խլպոյն, և կամ գէթ այժմէն, և օրուան հանդիսին ամէն հանդիսակիցներուն համար հաւատարէպս ցանկալի նշանակութիւնը մնար ընդ մշոյ։

ՎԱՆԱՏՈՒՆ
ՀԱՐՑ ՄԽԻԹԱՐԵԱՆՑ ՎԻԷՆՆԱՑ
Ի Կ. Պոլիս

Բանկալթի, 12)25 սեպտ. 1901

ԻԶՄԻՐԻ ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԸ

ԱԶԳ.—Ասկէ առաջ Հոգաբարձութիւնս մասնաւոր ծանուցումով յայտարարած ըլլալով արդէն հասարակութեան, թէ բարձրագոյն կողմէ վկայեալ հիւանդներէ զատ յիմար, ծեր և անկեալ չպիտի ընդունի Ազգ.-Հիւանդանոցին մէջ, ոմանք սխալ ըմբռնելով մեր յայտարարութեան ոգին, անեղի և անտարդ տարաձայնութեանց տեղի տուած են գայթակղեցնելով մտքերը։ Հոգաբարձութիւնս անգամ մը ևս պարաք կը համարի յայտարարել թէ՝

Ա.—Հիւանդանոցս ի սկզբանէ անտի յիմարներու յատկացեալ մասնաւոր բաժին մը չունենալով և ոչ իսկ առ այդ անհրաժեշտ դառնուած ազգնման միջոցները, մեծ անխղճութիւն պիտի ըլլար՝ խելագարները դարձեալ նկուղներու մէջ զետեղել և այսու անոնց թշուառութիւնը բազմապատկել։

Բ.—Հասատութիւնս, ինչպէս իր անունէն իսկ յայտնի է, ո՛չ ծերանոց է և ո՛չ անկեալանոց, այլ պարզապէս Հիւանդանոց մը, որուն նպատակն է միմիայն ազատ և անպէրունչ հիւանդները պատրաստել, դարմանել և բուժել առանց ազգի և կրօնքի խտրութեան։ Հետեւաբար արդարութիւնը կը պահանջէ որ Ազգին ունը յատկացուի մի միայն այս վերջնոց դարմանին, որոնց թիւը զգալապէս աւելնալու վրայ է՝ պանդուխտ ազգայնոց գաղթականութեան պատճառաւ։

Հոգաբարձութիւնս կը յուսայ թէ այս կարճ բացատրութիւնը ինքզինքն բաւական պիտի ըլլայ վերջ տալու սխալ տարաձայնութեանց և մեկնգամայն բուժելու գայթակղեալ մտքերը։

Հոգաբարձութիւն Ազգ. Հիւանդանոցի
ԻԶՄԻՐ, 25 Օգոստ. 1901

Հեռագիր Այսօրուան

(Աժանս ի Քոնսթանթինոպլ)

ԱՒՍՏՐԻԱ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԻԱ

ԹՐԻԷՍԹԷ, 25 սեպտ.—Թրէսթէի հեռաւոր զինուորներուն սպաները սեղան մը տուին՝ Մայրագոյն Արեւելքէն վերադարձող գերմանական վաշտի սպաներուն ի պատիւ։ Այդ վաշտը Գերմանիա կ'ուղեւորուի։ Աւստրիոյ ու Գերմանիոյ կայսրերուն համար բաժակներ պարպուեցան և եռանդագին ծափահարութիւններով ողջունուեցան։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ

ԻՆՍԹԷՐՊՈՒՐԳ (Բրուսիա). — Ֆոյէս Զալթուսկի արտօնուեցաւ յայտարարելու թէ երէկ ձերբակալուած կասկածելի անձերը, ընդհանուր կարծիքի մը նայելով, աշխատեր են մաքսանենգութեամբ արգիլեալ գիրքեր մտցնել Ռուսիա։

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ ԵՒ ՌՈՒՄԱՆԻԱ

ԱԹԷՆԷ.—Լրագիրները խիստ հաւանական կը նկատեն զինուորական պայմանագրութեան մը կնքումը՝ Յունաստանի և Ռումանիոյ միջեւ։ Հետզհետէ կը հաստատուի այն լուրը թէ Երկոս ու Կարոլ թագաւորները փոխադարձ այցելութիւն պիտի տան իրարու։

ՍԵՐԳԻԱ

ՊԷԼԿՐԱՏ.— Իրաւեկ չրջանակներու մէջ բոլորովին անհիմն կը նկատուին այն զրոյցները թէ մօտերս գահատեանդ իշխան մը պիտի անուանուի։

ԺԱՆՏԱՄԽՏ

ՆԱԲՈԼԻ. — Ժանտախտ կասկածելի տեսակու դէպքեր պատահեցան Բունթա Ֆրանգոյի բեռնակիրներուն մէջ։ Զգուշական խիստ միջոցներ ձեռք առնուեցան։

ԱՆԳԼԻՈՅ ԹԱԳԱՒՈՐԸ

ԼՈՆՏՈՆ. — Անգլիոյ Թագաւորը ու Թագուհին հոս հասան։

(Աժանս Նապոլոյ)

ՔՐԱՆՍԱ

ԲԱՐԻԶ, 25 սեպտ.—Ֆրանսայի ծովային նախարար Պ. Լանքսան Մարսիլիա գնաց, դիմաւորելու Զինու մէջ Ֆրանսական զինուորներուն ընդհանուր հրամանատար Վալդեքն զօրավարը որ վաղը պիտի ժամանէ։

ՍԱՍՏԻԿ ՓՈԹՈՐԻԿ

ԲԱՐԻԶ.—Լիզպոնայէն կը հեռագրեն թէ սասթիկ փոթորիկ ծագած է Ասորկղզիներուն մէջ (Ադլանտեան Ովկիանոս)։ Բազմաթիւ նաւեր ընկղմեր են։ զոհերու թիւը խիստ շատ է։

ՀՐԴԵՀ

ՆԻՒ.ԵՈՐՔ.— Էլսորատօ քաղաքին հրդեհը կը շարունակէ։

ՉԻՆՈՒ ԴԵՊՔԵՐԸ

ՊԷՐԼԻՆ.—Զուն իշխանը հրաման տուաւ Բէքին վերադառնալու համար։ Հոկտեմբեր 1ին ճամբայ պիտի ելլէ։

ԼՈՆՏՈՆ.— Նորs Զայնա Տէյլի Նիւզ կը հաւատայ թէ Զինու կայսրը որ Հայ-Գէնկ-Փու հաստատուած է, մինչեւ երկու տարի Բէքին պիտի չդառնայ։

ԱԹԷՆԷ.—Անհաւանական է այն տեսակցութիւնը որ Աթէնքի մէջ տեղի պիտի ունենար Յունաստանի ու Ռումանիոյ թագաւորներուն միջեւ։

ԹՐԱՆՍՎԱԼ

ԼՈՆՏՈՆ.— Բարեյոյսէն կը հեռագրեն թէ տեղւոյն ոգարակալանները պաշար կը մթերեն՝ օգնելու Պոէրներուն որոնք միջա Բարեյոյս կ'ոչնչանան։

ԲԱՐԻԶ.— Լա Հէյէն հեռագիր մը կ'ըսէ թէ Քրիւկէր նախագահը պատգամաւորութիւն մը պիտի ղրկէ Մ. Նահանգաց նոր նախագահ Պ. Ռուզվէլտի։

ՍՊԱՆԻԱ

ՄԱՏՐԻՏ.— Սպանիոյ ծովային նախարարը իր հրաժարականը պիտի տայ կ'ըսուի, նաւատորմին բարգաւաճման համար հարկ եղած գումարը չգտնուելուն համար։

ՏԱՆԻՄԱՐԿԱ

ԿՈՊԵՆՀԱԳ.— Տանիմարքայի կառավարութիւնը 35 միլիոն քուրոնի փոխառութեան ծրագիր մը պիտի ներկայացնէ Խորհրդարանին։

ՖՐԱՆՍԱ ԵՒ ՌՈՒՍԻԱ

ԲԱՐԻԶ.— Ռուսիոյ կայսրը ու կայսրուհին Ֆրանսայի սահմանագլուխը անցնելէ առաջ, հետեւեալ հեռագիրը ուղղեցին Ֆրանսայի Հանրապետութեան նախագահին։

«Վսեմ. Պ. Էմիլ Լուբէ,

«Նախագահ Ֆրանսայի Հանրապետութեան։

«Ֆրանսայի մէջ անցուած քանի մը օրերու լուսաւոր ազատասիրութիւնը ապա, կայսրուհին և ես կ'ուզենք կրկին անգամ մեզ յայտնել բուռն սրտայայտութիւնը այն զգացումներուն որոնք զմեզ կ'ոգեւորեն՝ Ֆրանսական հողէն հեռանալու պահուն։ Խրատէս յուզուած, կը խնդրենք, պարոն նախագահ, ընդունիլ մեր անկեղծ երախտագիտութիւնը և հաճիլ անոր թարգմանը հանդիսանալու այն ամէնուն մօտ որոնք. սրտագեղ մասերմութեամբ մը, մասնակցեցան մեզի եղած ընդունելութիւններուն։ Ռուսիոյ կողմէ այնքան սիրուած ու գնահատուած Ֆրանսական ազգին է որ կ'ուզենք մեր անկեղծ չնորհակալութիւնները, կցելով անոնց նաև ամենաջերմ մաղթանքները։»

ՆԻՔՈԼԱՍ

ՁԱՐԻՆ ՈՒ ՁԱՐՈՒՀԻՒՆ ՄԵԿՆՈՒՄԸ

Զօրահանդէսէն առաջ տրուած հանդիսութիւնի յետոյ Ռուսիոյ կայսրը, կայսրուհին, նախագահը ու բոլոր հեռաւորդները կառքերով կայսրան գացին։ Նոցին վեհափառութիւնաց ալեկոծմը մէկ կարգի վրայ կեցան Խորհրդարանին ատենապետներուն ու նախարարներուն կիները։ իսկ ձախ կողմը Խորհրդարանին ատենապետները ու նախարարները։ Կայսրուհին ներկայ տիկիններուն ձեռքը սեղմեց, Տիկին Վալէտք Ռուսիոյի հետ ժպտելով պահ մը տեսակցաւ, ինչպէս նաև Մոնթէյէլ կոմսուհիին հետ։ Կայսրն ալ Խորհրդարանի ատենապետներուն ու նախարարներուն ձեռքերը սեղմեց։ պատերազմական նախարար Անարէ զօրավարին մօտենալով ըսաւ. «Շատ ելլենկի եղայ տեսնելով Ֆրանսական բանակին ըրած յառաջդիմութիւնները։» Նոյն մեծարանքը ըրաւ նաև ծովային նախարար Պ. Լանքսանի։ Նէքոլա Բ. նաև քանի մը վայրկեան տեսակցեցաւ նախարարապետ Պ. Վալէտք Ռուսիոյի հետ, որուն յանձնեց դրամական նուէրներ (ինչպէս ծանուցինք երէկ)։ Գնացեալ արտաքին գործոց նախարար Պ. Տէլքասէի հետ տեսակցեցաւ ժպտելով։ Կայսրը տարա հրաժեշտ տուաւ տիկին Լուբէի, տիկին Պուլէրի, տիկին Տէշանէլի և տիկին Վալէտք-Ռուսոյի։ Պ. Լուբէ ալ այդ միջոցին կը տեսնուէր ռուսական պաշտօնատարներուն հետ։ Կառախումբին կայսերական վագոնին առջեւ դրուած էր շարժուն սանդուխ մը՝ ծածկուած կարմիր թաւիշով որ ոսկեթել ծոպեր ունէր։ Կայսրը ու կայսրուհին վագոնը մտան և Պ. ու տիկին Լուբէ անոնց հետեւեցան։ Զարը ցած ձայնով խօսեցաւ նախագահին հետ որ խոնարհութիւն մը ընելով պատասխանեց։ Կայսրը Պ. Լուբէի ձեռքը բռնելով շնորհակալութիւն յայտնեց եղած ընդունելութիւններուն համար և երբ «Բայց...» ըսաւ Պ. Լուբէ յարեց.—«Գիտէք ո՛րքան երջանիկ պիտի ըլլայինք, եթէ տակաւին մեր հիւրերը ըլլայիք»։ Նէքոլա Բ. պատասխանեց.—«Բայց քիչ տանէն նորէն գիրար պիտի տեսնենք»։ Պ. ու տիկին Լուբէ վագոնէն վար իջան։ մեկնումի նշանը տրուեցաւ։ կառախումբը ճամբայ ելաւ։ Կայսրը ձեռքով կը բարեւէր և կայսրուհին խոնարհութիւն կ'ընէր։ Նէնէքոլա Բ. բարձր ձայնով «ցտեսութիւն» կանչեցին։ Թնդանօթները սկսան գոռալ։ նուագածուները ռուսական ազգային երգը կը նուագէին։ Ներկաները գլուխնին բացած էին։ «Կեցցէ՛ Ռուսիա» աղաղակներ օդը կը թնդացնէին։ Մինչեւ ֆրանսական սահմանագլուխը՝ ժողովրդեան անգդին բազմութիւն մը հաւաքուած էր գիծին երկու կողմը և համակրական ջերմ արտայայտութիւններ կ'ընէր։ Մինչեւ սահմանագլուխը նոցին վեհափառութեանց հետեւող ֆրանսական սպաները կայսեր սեղանակից եղան կառախումբին մէջ։

Տր. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՅԱՄՆԱԲՈՅԺ
396, Մեծ փողոց Բերա, 396
Տեսնել 4ոդ երեսը
Պոլսոյ կողմը մասնաճիւղ չունինք

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՕՄ

Բամ. Գանսլիսէ Սեռի Գ.	Օ. Օ.	25	31
Ամէնէն բարձր գին	»	25	33
Ամէնէն վար գին	»	25	31
Բուռմէլի Ծրկեր. գաց.	Ֆր.	98	75
Ամէնէն բարձր գին	»	99	25
Ամէնէն վար գին	»	98	—

ԱՆՑԵՐ 13 Սեպտեմբեր

Օսմ. Գանսլիսէ Սեռի Գ.	Ֆ. Գ.	25	34
Բուռմէլի Եդիգուլի	Ֆր.	98	25
Օսմանիէ		—	—
Ռէշիդ		12	30
Օսմ. Գանքա		—	—
Գէլէյի ծէնէրալ Օրոմ.		0	10
Սօս. Օճ. Եանմ է Վալէօռ		0	12
Օսմ. Ազամ. Ճեկ.		4	—
Թրամվէյ բաժնեհ.		5	80
» » Ֆէլիրանա		191	75
» » պարտաշ.		478	—
Գալատա Գ. Գալաս		461	—
Բրանտվալ		80	—

ՓՈՂԱՆԱԿԳԻՐ

Իսթանպոլ ամիս	Ղրշ.	109	30
» » » չէք	»	110	—
Բարիզ » »	Ֆր.	22	96
» » » չէք	»	23	96
Վէրլին անտանս չէք	Մարք	18	55
Վիէննա չէք	Ֆիրն.	21	78

ԴՐԱՄԱՆԵՐՈՒ ՀՆԹԱՑԷՔ

20 Ֆրանքնոց	Ղրշ.	83	20
Անգլիական ոսկի	»	110	02
Բոլ իմպերիալ	»	90	30
Ֆրիմիջ	»	51	08
Մէճիտիէ ոսկեայ	»	108	05
Մէճիտիէ	»	99	—
Բուլղարական	Օ. Օ.	8	58

ՆԻՒՈՅԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 25 Սեպտեմբեր

Անգլիական Գանսլիսէ	93	18
Օսմանեան Ոնոնի սէռի Բ.	48	62 1/2
Օսմանեան Ոնոնի սէռի Դ. բաց.	23	50
Օսմանեան Ոնոնի սէռի Դ. գոց.	23	50
Օսմանեան Գանքա	10	37 1/2
Ռուսական 1890	94	—
Հելլենական 5 %	39	—
» Մենաբոլ	12	50
Գուլկարական 1888	80	—
Իժիքսէնի իւնիֆէտ	107	50
Տօմինիոն	104	75
Բրանտվալ	3	29
Ալանի եդիգուլի	13	—
Գոխուսուիրի	25	365

ԲԱՐԻԶ, 25 Սեպտեմբեր

Ռենտս. Ֆրանսի 3 %	101	—
» » 3 1/2 %	101	65
Սմ. Գանս. սէռի Դ.) բաց.	Ղրշ. 24	05
) գոց.	» 24	15
» » » Բ.	» 49	50
» » » Դ.	» 25	80
Օսմ. Գայս. Գանքա	Ֆր 520	—
Սասանիէ	» 144	—
Ի մէջ երկաթուղի	» 100	75
Սմ. մարտաուն	» 491	—
Օսմ. Ռէժի	» 309	—
Բրնօրիմէ Թիւրք 4 %	» 493	—
Ռէշիդ Լեգիոն	» 995	—
Գալատական Գանսի	» 99	15
Գալատական պարտքէր	» 80	80
Թրամվայ	» 81	25
Զար. ընտանի վրայ	» 25	230
Գոմանգեզ	» —	3

ՎԵՐԼԻՆ, 25 Սեպտեմբեր

Ռուսալի	» —	—
Բուռմէլիէ երկաթուղի	» 98	20
Ռնտ. ֆրանս. պարտաթուղթ	» 98	—
Փ. Ֆ. Լոնտոնի վրայ 3 օր	» 20	300

ՎԻԷՆՆԱ. 25 Սեպտեմբեր

Գանս. Լոնտոնի վրայ	» 238	60
Բուռմէլիէ երկաթուղի	» 94	—
Օսմ. Ռէժի	» 273	—

ԶՐՈՒՅՑԱՐԱԿԱՆ ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ
ԱՆԳԼԻԵՐԷՆ ԼԵԶՈՒԻ (1901)
Ի պէտս վարժարանաց եւ ինքնանտել ուսանողաց
Հայերէնի վերածեց Գեսրբ Ե. Կէսքան
Այդ Քերականութեան մէջ հարթուած են Անգլիերէն լեզուի բոլոր դժուարութիւնները։ Ամէն անոնք որ կը փափաքին ՍՈՒՂ ժամանակի մէջ «սորվիլ և ՈՒՂԻՂ սորվիլ անգլերէն լեզուն», թո՛ղ անգամ մը փորձեն այդ դասագիրքը։
Դիմել Ց. Սրապեան գրատուն,
ՄԱՐԶՈՒԱՆ,
եւ կամ հրատարակչին՝ Herrn Julius Groos
Verlagsbuchhändler
HEILDELBERG
773 1—8 (Allemagne)

ԳԱՂՏՆԻՔ ԵՒ ԱՐՈՒԵՍՏ ՄՈԳՈՒԹԵԱՆ
Հեղինակք
ՑՈՎՀ. ԳԱՍԱՐՃԵԱՆ եւ ՑՈՎՀ. ԳԱՍԱՆՃԵԱՆ
ԳԻՆ 10 ՂՐՈՒՇ
Կեդրոնատեղի Վ. Մարգարեան գրատուն. Կ. Պոլիս, Մէջբան։ 1—10
774

ԾԱԽՈՒ ՏՈՒՆ.— Սամաթիոյ Սունկուրա փողոցը 25 թիւ տունը որ հինգ տարի առաջ չինուած է և ունի երեք սենեակ, խոհանոց, պարտէզ ու ջրհոր, ծախու է։ Դիմել նպարավաճառ Լատա Եանքօ ու Տիմիթրիի, Սամաթիա թրամուէյի համարն։ 2—5

ՈՒԽՏԱԳՆՈՒԹԻՒՆ ՑԱՐՄԱՆ

Պատօնական ծանուցում
Խնամակալութեան Դպրեվանուց Արմատուր

Դպրեվանուց վարչութիւնը կը փութայ ծանուցանել Արմաշու Զարեփան Ս. Աստուածածնի բարեպաշտ ուխտաւորաց՝ թէ երթեւեկութեանց դիւրութեան համար պէտք եղած միջոցները ձեռք առնուած են նախորդ տարիներու նման։

Ուսուցիչներու նախապատրաստութիւնն ալ կարեւոր հրահանգներ տուած է իր սովորակարգելներուն, որպէս զի ուխտաւորաց երթալուն կամ դառնալուն առթիւ տեսական հմտարեն միայն կայարաններու մէջ նայել անոնց օսմանիի թեզքիրեները, երթեւեկութեանց կանոնաւորութեան համար։

Իզմիրէն Արմաշ ճանապարհին ապահովութիւնն ալ կատարեալ է տեղական իշխանութեանց աշխարհի հսկողութեան շնորհիւ, և վանքին կողմէ ալ յատուկ պահպանողներ կարգուած են՝ ըստ սովորութեան ուխտաւորաց ընկերակցելու համար։ Իզմիրի մէջ գտնուող վանքին գործակատարները պիտի չանան ուխտաւորաց պէտք եղած դիւրութիւնները ցուցնել և պատրաստել։

ԱՌԻՒԹԷՆ ՕԳՏՈՒՆԵՑԻՐ.— Մեր ընթերցողներուն ուշադրութիւնը կ հրաւիրենք Շրմիզարի իւնիվերսէլ վաճառատան ծանուցումին վրայ, որ կը հրատարակենք Դ. էջին մէջ։ Ճշմարտապէս բացառիկ առթիւ մը է ասիկա, որմէ կ'արժէ որ օգտուին մեր ընթերցողները։

3—10

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ
ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ԳՐԱՏԱՆ
ԳՅՈՒՐՈՅԻ ԳԻՐՔԸ

Նախակրթարանաց երկու սեռի տղոց ընթերցման համար։

1. Նախապատրաստական տարի էջ 128 գին 3 դահեկան։

2. Ա. տարի աղջկանց համար գին 4 դահեկան։

Նշանաւոր հեղինակաց գործերէն ընտրանք քաղուած։ Ամէն բան.

ՄՈՒՉՈՒԱԼ ԼԱՅՖ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. ՆԻՒ-ԵՈՐՔԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1843ԻՆ

Պահեստի գումար ՄԷԿ ՄԻԼԻԱՌ 563 ՄԻԼԻՈՆ 961 ՀԱԶԱՐ ֆրանք

Ապահովագրական ամէն կարելի դրութիւնները կը գործադրէ. խառն ապահովագրութիւն, ամբողջ կեանք, զուտակաց դրամագլուխ, ցմահ եկամուտ, եւայլն

Մուչուալ Լայֆի սակագինը և ապահովագրութեան զանազան դրութիւնները չուսումնասիրած մի ապահովագրուրուիք.—Առատաձեռն պայմաններ, վճարման դիւրութիւնք։ Տեղեկութեանց համար դիմել առ. Պ. Ֆ. ՀԷՌ, ընդհանուր գործակալ, Ինաեէթ խան, Վօյվոտա փողոց, Ղալաթիա, Կ. Պոլիս։ 579

ՇԷՄԻԶԷՐԻ ԻՒՆԻՎԷՐՍԷԼ

399, Բերա, Մեծ Փողոց, 399

ԵՂԱՆԱԿԻՆ ՎԵՐՋԱՆԱԼՈՒՆ ԱՌԹԻՒ ՎԱՃԱՌԱՏԱՆ ԲՈԼՈՐ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐՈՒՆ ՅՈՒՑԱԴՐՈՒԹԻՒՆԸ
30 ՕՐՈՒԱՆ ՀԱՄԱՐ

Սկսեալ 10/23 Սեպտեմբեր 1901

ՇԱՊԻԿ

	Դրչ
Ճերմակ, առանց օձիքի և թեզանիքի, կտաւէ	20
» » » » » լաւ տեսակէ	25
» » » » » կտաւ էքսթրա	30
» » » » թեզանիքով » լաւ տեսակէ	27
» » » » » էքսթրա	32
» օձիքով և թեզանիքով » լաւ տեսակէ	27
» առանց օձիքի և թեզանիքի, ծալքով » »	29
» » » » » էքսթրա	34
» » » » բիքէ »	32
Գունաւոր զէֆիր առաջնակարգ ապրանք	24
Երկայն գիշերազգեստ ճոխ աղղեգործութեամբ	28

Մեծ զեղչ ֆէդ օյնիներու և ընտանիներու վրայ

ՊՈՆԷԹԸՐԻ

Ժիլէ, գորշագոյն բուրդէ, արանց համար, կէս թեզանիքով	17
» ճերմակ » » » » »	17
» » » » » » »	26
» գծր. ֆանթէզի » » » » »	23
» սպանիական » » » » »	28
Ռօսթիմ (ժիլէ և քալիքսօն) » » ճերմակ գիծերով	29
» » » » » գունաւոր գիծերով	29
» » » » » սեւ	33
Ժիլէ բուրդէ, ճերմակ կինոներու համար առանց թեզ. տէքոյթէ	14
» » » » » կէս թեզանիքով, մեռաքսով ֆէխթօնէ կեռած	17
» » գծր. ֆանթէզի » կէս թեզանիքով	15
Ցիլ տ'էքոս պոլէրօ	12
Ցիլ տ'էքոս գուլպաներ, թաւանցիկ, ամէն գոյներով զոյգը	10

Մեծ մրնչէ գոլպաներու, ձիլինէրու, գոլպաներու, լաւ ընտրած գիներով։

Պանդիքի վերջինէրով բոլոր վաճառները լրացուցեալ են ապրանքէ։

ՔՈՐՍԷՆՆԵՐ

Քորսէ քուիթլի էքթրէ, պրօշէ, նոր ձեւով	27
» սաթէն մետաքս, սեւ և գունաւոր	54

Այլեւայլ ցեներով ու ոճերով քորսէներու ճոխ մրնչէ մը անմրցելի գիներով կը ծախուի։

ԹԱՇԿԻՆԱԿ ԱՅՐԵՐՈՒ ԵՒ ԿԻՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ

Թաշկինակ, ճերմակ կտաւէ, մեծ 42×43 մէկ տուզինան	60
» » » » 45×45 » »	54
» » » » 47×48 » »	60
» » » » 51×52 » »	120
» պաթիսթէ, գուն. մէկ տուզ. 18, 27, 36, 39, 42 և 60	

ՄԱՆԿՈՑԹՆԵՐ

Անկողնի ծածկոյթներ ճերմակ և գունաւոր, ամբողջ բուրդէ դրչ. 108, 140, 126

ՃԵՐՄԱԿԵՂԷՆ ԿԻՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ

Շապիկ, մանդուք, վօլաններով, ժանեկազարդ	16
Բանթալոն ասսորթի	15
Շապիկ, մանդուք, վօլաններով, ժանեկազարդ	25
Բանթալոն ասսորթի	24
Շապիկ, քալիքօ ֆիրոնական, վօլաններով, ժանեկազարդ	16
Բանթալոն ասսորթի	14
Շապիկ, պաթիսթէ, ամէն գոյներով	16
Բանթալոն ասսորթի	16
Գիշերազգեստ պաթիսթէ, ամէն գոյնով, ժանեկազարդ	30
» ճերմակ բէրքալ »	25
» քալիքօ ֆիրանական »	25
» ճերմակ բէրքալ, ճոխ ասեղնագործուած	33
Ժիլէն, ճերմակ պաթիսթէ ասղնեգործուած	26
» մուռաչ, գունաւոր, աբլիքասթօնների	85
» թափթա, ամէն գոյներով, ճոխապէս զարդարուն	85
» » » » զարդարուն լաւ տեսակէ	115
» » » » էքսթրա տեսակէն	120

Մեծ մրնչէ այլեւայլ տեսակ ժիլէներու

ՀՈՎԱՆՈՑ ԿԻՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ

Հովանոց, կէս մետաքսէ, շատ ճոխ կոթով մը,	61 սանթիմ.	38
» սէրժ մետաքսէ » » »	61 »	52
» ամբողջ մետաքսէ » » »	58 »	70
» թափթա կարանթի » » »	59 »	90

ԱՌԻԹՆԵՐ

Պոտներ, ամէն գոյներով 48

Մեծ զեղչ բոլոր ապրանքներու գիներուն վրայ առհասարակ.կանխիկ վճարում

ԱՌԻԹԷՆ ՕԳՏՈՒԵՑԷՔ 3—10

HUILE DE HOGG

ՄՕՐԻՒ ՁԿԱՆ ԻՒՂ

Ցայտնի է թէ մորիւ ձկան իւղի գործածութիւնը, մանաւանդ մանուկը ո՛րքան օգտակար ու յանձնարարուած է փափկակազմ անձերու (էրկի մարդ, կին ու տղայ) անարիւնութենէ և կուրծքի հիւանդութիւններէ տառապողներու։ Բայց անոր փրկաբար արդիւնքները ձեռք բերելու համար, պէտք է որ այդ իւղը դուս ու առանին կարելի ըլլայ։ Հետեւեալ պէտք է զգուշանալ կեղծերէն ու սորին տեսակներէն, որոնք հրապարակին վրայ կը ծախուին։ և որոնց գործածութիւնը ուրեմն վնասակար է քան օգտակար։

Գ. Հոգ թէր-Նէօվի մէջ ձկնարաններ ունի, ուր մորիւ ձկան իւղը մեծ խնամքով կը հանուի։ Այս իւղը, անսպիտ անարատութեամբ, եռանկիւնաձեւ շիշերու մէջ գրուած է, որ ամէնուն ծանօթ է արդէն և Բարիզի Ինիսն ոչ Ֆապրիքան ընկերութեան կողմէ երաշխաւորութեան դրոշմով մը կնքուած է։ Բոլոր նշանաւոր բժիշկները կէս դարէ ի վեր հիւանդներուն այս ձկան իւղը կը յանձնարարեն։ Կեղծերէն և նմանութիւններէն զգուշանալ։ Հոգի մորիւ ձկան իւղը կը ծախուի դեղագործներու և դեղավաճառներու քով։ Միակ ատէնտ է Թ. Բ. Հոգ, 2 Բիւ, Բասթիկիոն Բարիզ։

ՈՑԹԻ ՁԵՄԱՐԻՏ ՕՇԱՐԱԿ

Բարիզի առաջնակարգ բժիշկներէն Տոքթ. Լոռան տիւ Գօա կը գրէ. «Բազմաթիւ հիւանդներու վրայ ըրած յաջող փորձերս զիս համոզեցին որ, Էլիքսիր Միտին յոգնած ու տկարացած անդամները զօրացնելով երիտասարդական ոյժ և թարմ կեանք կը պարգեւէ մարմնոյն։ Նախ արիւնը կը մաքրէ, կը զօրացնէ ու ասիմնանաբար կը բուժէ տկարութիւնը, մէջքի և ողնայարի ոսկորներու ցաւերը, վատուժութիւնն ու անբուժելի հռչակուած ԱՆԿԱՐՈՂՈՒԹԻՒՆԸ։» Մենդական գործարաններու յատուկ ապդու դեղերովը ծանօթ Բրոֆ. Միտիի պատրաստած այս Էլիքսիր Միտին կաղդուրիչ, գրգռիչ և մարսեցուցիչ ըլլալով, ծերեր, ապաքինողներ և զեղծումներու պատճառով անկարողութեան ենթարկուած անձեր անհրաժեշտ է որ փութան օգտուիլ այս քաղցրահամ էլիքսիրին ապշեցուցիչ յատկութենէն։ Կը ծախուի Գասպարեանի, Բիւրիւքեանի, Մէյլիքի, Վոնտեցիանոսի դեղարաններուն ու մթերանոցներուն մէջ։

527 36—52

ERNEST GLAVANY

ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ ԷՌՆԷՍԹ ԿԼԱՎԱՆԻ

ԴՂԱՆԱԹԻՒ, ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՊԱՆՔԱՑԻ ԿԱՐԳԸ, ՑԱԿՈԲԵԱՆ ԽԱՆ

Սոյն դրամատունը կը վաճառէ ամէն տեսակ արժէքուղթեր՝ իրենց գինին հաւասարութեամբ՝ ամսական 20 դրչ.էն մինչեւ 100 դրչ. որոշեալ գումարի մը վճարմամբ։ Դրամատունը առաջ քաշուած վիճակահանութեանց թիւերը նայելու և շահուած պարգեւները գանձելու համար՝ ամէն կերպ դիւրութիւն ցոյց կուտայ։

Գնողները երբ առաջին վճարումը ընեն, իրենց մուրհակ մը կը տրուի մեր կողմէ ստորագրուած և դրոշմուած։ Ասկէ զատ արժէքուղթին թիւը ցոյց տուող ուրիշ ծանուցագիր մըն ալ կը տրուի, և գնողը նոյն առուէն իսկ ամէն վիճակահանութեանց մասնակցելու իրաւունք ունենալով, շահածը ամբողջապէս կ'առնէ։

Աւելորդ է յայտնել թէ ամէնէն աղքատն անգամ այս դիւրութեամբ կրնայ արժէքուղթի տէր ըլլալ, և յայտնի է որ ամսական 20 դրչ.ի վճարումը մեծ զոհողութիւն մը չըլլալով և ամէն մարդու դիւրամատչելի ըլլալով, ամէն հաւանականութիւն ունի օր մը շահելու, և եթէ երբեք չշահի ալ, իր վճարումներուն շնորհիւ, յաջողիկային արժէքուղթի տէր պիտի ըլլայ, որ իրեն համար շահու աղբիւր մըն է։

ԼԱՒԱԳՈՅՆ ՄԱՔՐՈՂԱԿԱՆԸ
HUNYADI JANOS

Անմիջական, ապահով եւ դիւրին կերպով կ'ազդէ
Տիեզերանշակ համբաւ
ԶԳՈՒՇԱՆԱԼ ԿԵՂԾԵՐԷՆ
Պահանջեցէք հետեւեալ անունը պարունակող պիտակով սիրեր
ANDREAS SAXLEHNER
Կը ծախուի գլխաւոր դեղավաճառներուն և դեղագործներուն քով։ 387

ԼԷ ԲՐՕՎԷՆՆԻ ՐԷՍԻՆԻ

LES PROVINCES RÉUNIES

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ ԻՕՐԻՒՔԷԼ

Ապահովագրական ընկերութիւն ընդդէմ հրդեհի

ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ ԸՆԿ. ԳՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷ

Գլխաւոր Տնօրէնութեան Ա. ԿԻՒՐԵՂԵԱՆ

Տնօրէն ընդհանուր Թուրքիոյ ԱՐՇԱԿ ՈՒՆՃԵԱՆ

Կ. Պոլիս, Ղալաթիա, Ճէտիտ խան

Գաւառաց համար պատուաւոր երաշխաւորութեամբ գործակալներ կը փնտռուին

ՌՆԱՏՕԼՈՒԻ ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Ա.Զ.Դ—ՈՒԽՏԱԳՆԱՑՈՒԹԻՒՆ Ց'ԱՐՄԱՇ (ՄԵՐՁ յ'ԻԶՄԻՏ)

Սորագրեալ Տնօրէնութիւնս պատիւ ունի ծանուցանել Արմաշ գացող արգոյ ուխտաւորաց թէ նախորդ տարիներու պէս, այս տարի ևս սովորական տոմսակներու գիներուն վրայ կէրպեւոր զեղչեր ըրած է իրենց համար։

Սոյն գիները հետեւեալ կերպով որոշուած են.

	Երթի տոմսակներ	Երթ ու դարձի տոմսակներ
Հայատար Բալչայէն Իզմիր	(Ա. կարգ արծաթ դրամ 39.20	Ա. կարգ արծ. դրմ 50.—
	)Բ. » » » 24.30	Բ. » » » 30.—
	(Գ. » » » 16.10	Գ. » » » 20.—
Հայատար Բալչայէն Ասա Բազար	(Ա. կարգ արծաթ դրամ 67.—	Ա. կարգ արծ. դրմ 114.—
	)Բ. » » » 40.—	Բ. » » » 65.—
	(Գ. » » » 26.10	Գ. » » » 41.—
Ագ Շէհիրէն Ասա Բազար	(...	Բ. կարգ արծ. դրմ 185.—
	(...	Գ. » » » 122.—
Աֆիոն-Գարահիսարէն Ասա-Բազար	(...	Բ. կարգ արծ. դրմ 142.30
	(...	Գ. » » » 93.10
Քիւթահիայէն Ասա-Բազար	(...	Բ. կարգ արծ. դրմ 104.20
	(...	Գ. » » » 68.—
Էսկի Շէհիրէն Ասա Բազար	(...	Բ. կարգ արծ. դրմ 77.—
	(...	Գ. » » » 50.—

Երեքէն ասսը տարեկան աղջիկ վերոյիշեալ գիներուն կէսը, իսկ երեք տարեկանէն վար եղողք ոչինչ պիտի վճարեն։

Անկրծելու եղող բեռները ինչպէս անկողին, արկղ և այլն, Զրի պիտի փոխադրուին, միայն թէ անոնց արձանագրութեան համար իւրաքանչիւրէն մէկ դրուշ պիտի առնուի։

Տոմսակները պիտի ծախուին վերոյիշեալ կայարանները, ինչպէս նաեւ Բաբաքէօյի կամրջին վրայ գտնուած կիրճն, Սեպտ. 6(19)ն սկսեալ մինչեւ նոյն ամսոյ 15(28։

Երթ ու դարձի տոմսակները մինչեւ Սեպտ. 28(11 Հոկտ. պիտի կարենան ծառայել վերադարձին։

Բողոք կամ ոնէ դիտողութիւն պարտին ուղղուիլ առ կայարանապետս։

Հայատար Բալչա, 1 Սեպտ. 1901 4—4 ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

Տ՞Ռ Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՑԺՔ

396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396

(Եանցի գարեշրատան վրայի յարկը, եիզ Զպուտնեանց դէմը)

Կատարելագործեալ գրագիրներու միջոցաւ ամենատարակուսելի գործառները մէկ անգամէն կը լրանան. յաւելով զիմողու ու բուժուած վերադառնալու պայմանաւ։

Ներքինաբար եղանակաւ, նուրբ, ճաշակաւոր և գիմացկուն արհեստական ակառներ կը պատրաստեն, որոնք և նման բնական, զիմի ձեւաւորութիւն ցոյց տարէք, ծամողութիւն ու ազատ արտասանութիւն [illegible]

Բերանի հիւանդութիւնք կատարելագոյն կը բուժուին [illegible] թանկագոյնէ գներու և [illegible] գործարանի [illegible] գիներու, առանց ցաւի [illegible]։

Ց. Գ. Զմիներդ կերպով [illegible] (մինչեւ 1ին or) [illegible] [illegible] (մինչեւ 6ին գիշեր) [illegible]։

Ծանօթ.—Գոյով կոյզ մասնաճիւղ ՋՈՒՆԻՆՈՒ 197

1900ի ԲԱՐԻԶԻ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԱՐՈՒԵՍՏԱՀԱՆԴԷՍ

ԳԱՐԶՈՒԹԻՒՆ ԹԵԹԵՒՈՒԹԻՒՆ

ՏՈԿՈՒՆՈՒԹԻՒՆ, ԱՐԱԳՈՒԹԻՒՆ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱԶԷՔԱՐՀԱՏԱՆՈՑ ԿԱՐԻ ՄԵԹԷՆԱՆ

ՆԻՈՒ-ՀՈՄ

Ստացած է մեծ փառք և Արուեստահանդէսին մէջ անմրցելի եղած են։ Այս մեքենաները ամէն կերպով միւս տեսակներէն գերազանց են։ Մեքենաներու գործածութեան կերպերը ձրի կ'ուսուցուին և նորոգութիւնները ձրի կը կատարուին։

Թուրքիոյ համար միակ ներկայացուցիչ Ց. Կ. ՄԻԱՆԵԱՆ ՈՐԴԻՔ

ԸՆԴՀ. ՄԹԵՐԱՆՈՑ.—Գոլիս, Գահէֆգարու, Համիտիյէ Ճատտէսի Թիւ 7

ՄԱՍՆԱՃԻՂ.—Իզմիր, Սիլիվրի, Աֆիոն-Գարահիսարի և Ն.ի մէջ։ 575

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍՈՆ

ԷՍԷՔՍԻՆ ԿԷՐԳԻ ՇՈՒՆԵՆՈՒՄ

Հրապարակ Հալի։ Գ. Գոլոց և Օգիսաց

Անուանք	Գնոյ	Անուանք	Գնոյ	Անուանք	Գնոյ	Անուանք	Գնոյ	Անուանք	Գնոյ
Ալաչատ	1069	Գոմշ	1497	Գոգաս	1011	Մարմօ	724	Բօզաքիր	126
Էլէրթէ	3607	Գոնիա	2906	Գրօսսա	1695	Մարէնիս	2373	Մարթէ	1112
Հնձէլ	1541	Գարսա	395	Հիրա	775	Մարդէլլա	3709	Ֆէրթ	1735
Էյիսգա	2377	Ֆիրա	4311	Հիսարլը	1581	Մերսին	3557	Միլիլա	1195
Զոնգոլ	1833	Տօսիա	987	Հինաու	1739	Մէյ	1057	Ֆէլեզ	1200
Զօրսամբա	1364	Ֆուլա	2335	Հաջիզէ	3600	Մանդէլլա	1785	Բուրսա	1331
Գրազ	1076	Ֆրարա	1718	Հալամիզ	595	Մուսիլլա	3419	Բ. Ֆէլլոյի	1546
Գրիւնս	341	Ֆինուզ	504	Խոչ	2854	Նէգա	1088	Բօրիս	5837
Գրիֆիոլ	4481	Լարգա	2464	Խասոս	5540	Ցիրա	4100	Բօլէս	1476
Գէյրա	1671	Լիսարսաս	1520	Ֆիրնա	1030	Սնիրաքիս	4036	Բարքիս	487
Դալիրա	1317	Լիրգա	1241	Ֆէրա	1053	Սալանա	1585	Բլարթիս	2439
Խոմէ	1344	Մէյս	954	Փալրիս	2207	Թալէրգա	1687	Վասրա	1914
Տարգ	1094	Մինիսա	1638	Փանիս	1700	Բալ	518	Վէյ	1339
Զիրակ	2729	Մանիսա	849	Էէս	1058	Բիրիմ	2229	Հիսարլուս	2294
Միսէրգա	1834	Նրանիքարա	1582	Էէրանեզ	2373	Բինեալա	1863	Ֆէտա	1350
Գալս	2697	Նալիէս	3080	Լիվանս	1848	Բոլլս	1613	Զէրա	1300
Նօրգաս	4235	Նիդանս	1248	Հաջիզեզ	2191	Բանէս	1789		

Գիս չոգենաւը, նաւապետ Եընկ, ընդհանուր վաճառքով Հալէն հոս կը սպասուի ամսոյս 31ին։

Լարեցս չոգենաւը, նաւապետ Ուիլկ, ընդհանուր վաճառքով կը բեռնաւորի ի Հալ և ամսոյս 26ին պիտի մեկնի ուղղակի Գոլիս գալու համար։

Դիմել առ գործակալս Ֆ. ՀԻԼՏ ԻՆՆ ԹԷՅՕ

Թիւ 22—24, Գիւրեաք Մեհլէթ խան, Ղալաթիա 277

ԹԻ ԿՐԷՆԱՄ

ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. Ի ԼՈՆՏՈՆ

Ընկերութեան գրամագլուխը 31 դեկտ. 1898ին
162, 924, 140 ֆունտ

Ցարկեան կեանքեր, ապահովագրութիւններ և շահ՝
31 դեկտեմբեր 1898ին
29, 765, 473 ֆունտ

Ընկերութեան հաստատութեան թուականն՝ այսինքն 1848է ի վեր, ապահովագրեալներու եղած վճարումներ, կենսաբեր թոշակ, եւն.
362, 858, 507 ֆունտ

1898 տարուան մէջ ընկերութիւնը 6619 բոլիսներ տուած է որոնք 58,680,000 ֆունտանի գրամագլուխ մը կը ներկայացնեն։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել ընդհանուր գործակալներուն՝ Գ. Գ. ԷՏՈՒԻԼԻՈՒ ԵՒ ՈՐԴԻ, Գոլիս, Մէյյանէրգ փողոց, Ալալէմիր խան։

Մինորդներուն լաւ վարձատրութիւն պիտի ըլլայ։

Գոլոս-գործակալութիւն, Ղալաթիա, Մէյյանէրգի խան։

COMP RUSSE

NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈՓԵՆԱՒԱՐԵՐՆԵՐ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱՆԱՑ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Ելեւմտեան երթեւեկութիւնք

Գ. 11 24 Օսէտա ժամը 4ին յետ միջօրէի։
Դ. 12 25 Խրիմ, Թիֆլիս, Էրզրում, Բաթում ժամ 10ին միջօրէի առաջ (Սոչուրայէ՝ յետ Էրզրումի. Բաթումեան, Խոտա, Պէրլէ եւ Պօտ).
Ե. 13 26 Օսէտա ժամը 10ին միջօրէին ուղղակի։
Զ. 13/26 Նէրեալ, Պոնտոս. Տրապիզոն. Սինոպ. Սամսուն. Բաֆրա. Ինեբոլու. Սինոպ. Սամսուն. Տրապիզոն. Սինոպ եւ Պաֆրա ժամը 4ին յետ միջօրէի։
Աշ. 14/27 Օսէտա ժամը 4ին յետ միջօրէի։

ՕՍՏԵՆԱՒԱՐԵՐՆԵՐ ԸՆԵՐԹՈՒԹԻՒՆ ԲԱՐԵՍԷՆ ԵՒ ՀԱՐԱՎԱՅԻՆ

Ն. ԲԱՓԷ ԵՒ ԸՆԿ.

ՕՍՏԵՆԱՒԱՐ ՕՐԱՑՈՒՑԱԿ

Սեպտ. 30ին Մինկրէլի, Անատ. Եղիքէն։

ՄԵՆԴՈՒՄՆԵՐ

Սեպտ. 26ին Սիրասի, Սամսուն, Տրապիզոն, Պաֆրա և Նովորոսիսք։
Հոկտ. 1ին Մինկրէլի, ուղ. Մարսիլիա։
Ճամբար ուղղակի Բարքի համար։
Ճանչի կարգի 245 ֆրանք և 4-դարձ 175 ֆրանք. Ճանչեցուցեալ համար կրնան Գրասենեակին Բոլ Հանի Քարափին վրայ։ 516 Գ. ԲԱՓԷՆ

ՔԻՒՆԱՐԴ CUNARD

ԸՆԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈՓԵՆԱՒԱՐԱՑՈՒ

Ամէն ուրբաթ երեկոյ մեկնում կ'ունենայ Լիվերպուլ։

Ելեւմտեան գիներ

Անուանք	Գնոյ	Անուանք	Գնոյ
Իվէրնիա	18900	Սիլվանիա	5598
Սարոնիա	18900	Քանադիան	4341
Լուքանիա	13952	Վէրլա	3329
Թամբանիա	13960	Բաալբ	3945
Սուլիանիա	8345	Թիրիա	3936
Օսմանիա	8128	Սիրիա	2935
Էթրուրիա	8130	Սամարիա	1558
Մէրվիա	7893	Ուէլսբրօ	2181
Ալբանիա	7868	Ճերմանիա	1814

Այեբրօ չոգենաւը, նաւապետ Հուլիսան, ընդհանուր վաճառքով Լիվերպուլէն հոս պիտի հասնի ամսոյս 27ին։

Դիմել առ ՋՕԼԻ և ՍԻՆԷՐ
Joly et Seager
Մէյյանէրգի խան, Թիւ 6, 7, 8, Ղալաթիա, Բարձր Եանգինեան փողոց 255

ՄՈՍ

ՇՈՓԵՆԱՒԱՐԱՑՈՒ ԸՆԵՐԹՈՒԹԻՒՆ

Լիվերպուլ, Գլասգով, Մէնչեսթրէն և Նիւ Յորք Գլիսա քաղաքներ ուղղակի

Անուանք	Գնոյ	Անուանք	Գնոյ
Բոսնիա	3000	Բրազիլ	2500
Ելանիա	3000	Նեգրոս	2400
Թեյսաս	3000	Սուրինամ	2250
Բանանգաս	3000	Բէրա	3253
Տոգոս	3000	Գրենադա	3000
Գամանդի	3000	Գասպարա	1800
Մաքսիմա	2400	Ուրուգուա	1500

Գիներ առ Հ. Վ. ՊԻՐՈՒ և ԸՆԿ. Բերիզ խան

ՀԱՄԻՏ ՊԷՅ և ԸՆԿ.

194 21, մէյդան Պարիզ Լիվերպուլ

Բաստանի ՋԱՐՄԻՆ ԲԵՒԵՑԻՆԵԱՆ